

**Akčný plán rozvoja okresu Revúca
v znení dodatku č. 2**

OBSAH

I Analýza nepriaznivého hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho stavu okresu Revúca..	3
II Zhodnotenie rozvojového potenciálu okresu Revúca.....	11
III Východiská Akčného plánu rozvoja okresu	13
IV. Návrhy opatrení a úloh na zabezpečenie realizácie a plnenia Akčného plánu	16
A. Systémové opatrenia na realizáciu Akčného plánu na úrovni okresu	19
B. Rozvoj miestnej ekonomiky vrátane vybudovania podpornej infraštruktúry	20
C. Rozvoj ľudských zdrojov a zvyšovanie kvalifikácie nezamestnaných	27
D. Rozvoj sociálnej ekonomiky a sociálnych služieb	35
E. Vytvorenie podmienok pre zlepšenie stavu ostatnej infraštruktúry	41
F. Systémové opatrenia na realizáciu Akčného plánu na úrovni Banskobystrického samosprávneho kraja	44
G. Systémové opatrenia na realizáciu Akčného plánu na úrovni ústrednej štátnej správy	45
V. Spôsoby a zdroje financovania Akčného plánu, časový harmonogram	46
VI. Monitorovanie a hodnotenie Akčného plánu	48
VII. Integrácia existujúcich rezortných programov	49
Skratky	49

I ANALÝZA NEPRIAZNIVÉHO HOSPODÁRSKEHO, SOCIÁLNEHO A ENVIRONMENTÁLNEHO STAVU OKRESU REVÚCA

Okres Revúca bol podľa zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 336/2015 Z. z.“) zaradený Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny (UPSVaR) do zoznamu najmenej rozvinutých okresov (NRO). Následne bol pre okres v súlade so zákonom č. 336/2015 Z. z. vypracovaný Akčný plán rozvoja okresu Revúca (ďalej len „Akčný plán“) v spolupráci so sociálnoekonomickými partnermi z územia, zástupcami miest a obcí okresu Revúca, UPSVaR, podnikateľskými subjektmi, CESC-Carpathia Košice a Agentúrou pre rozvoj Gemera s podporu tímu expertov pod gesciou splnomocnenca vlády pre podporu NRO.

Dôvodom zaradenia okresu Revúca medzi najmenej rozvinuté okresy je dlhodobo evidovaná vysoká miera nezamestnanosti. Jej výška sa k 31. 12. v období rokov 2012 – 2015 pohybovala medzi 32,55 % a 19,97 %, kým za rovnaké obdobie bola miera evidovanej nezamestnanosti na Slovensku v rozpätí 14,44 % - 10,63 % (UPSVaR, 2016). **Z dlhodobého hľadiska patrí okres Revúca k okresom s najvyššou mierou nezamestnanosti**, dlhodobo bol na druhej priečke, v súčasnosti je v priemere na piatej priečke v poradí s najvyššou mierou evidovanej nezamestnanosti v Slovenskej republike.

Okres Revúca sa nachádza na juhovýchode Banskobystrického kraja. Na severe susedí s okresom Brezno, na západe a juhozápade s okresom Rimavská Sobota, na východe s okresom Rožňava a na juhovýchode s Maďarskom. Okres Revúca má **rozlohu 730 km²**. K 31. 12. 2015 bol **počet obyvateľov 40 124**. Hustota osídlenia obyvateľstvom je 55 obyvateľov na 1 km².

Prevažná časť okresu Revúca má **hornatý reliéf** Revúckej vrchoviny, Stolických vrchov a Spišsko – gemerského krasu (Muránska planina). Do južnej časti zasahuje aj Slovenský kras, Juhoslovenská kotlina a za riekou Slaná, Bodvianska pahorkatina. Severnú časť okresu tvorí Národný park Muránska planina. Do juhovýchodnej časti zasahuje ochranné pásmo Národného parku Slovenský kras. Tento **výnimočný prírodný potenciál pre cestovný ruch a ďalšie ekonomické aktivity je však dlhodobo nedostatočne využívaný**.

Okres Revúca disponuje **rôznorodou surovinovou základňou** (drevná hmota, zásoby magnezitovej suroviny), ktorá je predpokladom rozvoja priemyslu a tým pádom aj zamestnanosti. **Zalesnenie územia dosahuje takmer 60 %** (435,29 km² = 59,6 %), čo je predpokladom rozvoja drevospracujúceho priemyslu. Drevná hmota však neostáva v okrese, čo malo za príčinu zánik viacerých drevo-spracovateľov.

Prevládajúce pôdne typy sú fluvizeme, kambizeme, pseudogleje a hnedozeme a černozeme. Predovšetkým **výskyt čiernozemí v kombinácii s teplou klimatickou oblasťou vytvára predpoklady pre rozvoj pôdohospodárskych činností**.

Do územia okresu zasahujú všetky tri klimatické oblasti Slovenska. Krajný sever a severozápad (územie Muránskej planiny, oblasť na západe po Ratkovské Bystré, oblasť Muránskej Huty a Muránskej Zdychavy) patrí do chladnej oblasti s júlovým priemerom teploty vzduchu < 16 °C. Väčšinu územia zaberá mierne teplá oblasť, juh územia po oblasť Držkoviec, dolinou rieky Muráň po Revúcu a dolinou Turca po Ploské a Sirk zasahuje teplá oblasť. Z hľadiska zaťaženia územia

prízemnými inverziami patrí územie medzi stredne až silne inverzné polohy plošne zahŕňajúce predovšetkým severovýchodnú časť Juhoslovenskej kotliny a vlastné údolie toku Muráň.

Veľká časť okresu je vzhľadom na osobitne cenné ekosystémy zaradená medzi osobitne chránené časti prírody. Nachádzajú sa tu veľkoplošné chránené územia Národný park Muránska planina a Národný park Slovenský kras, maloplošné chránené územia Národná prírodná pamiatka - Bobačka, národné prírodné rezervácie - Cigánka, Hrdzáva, Javorníková, Malá Stožka, Veľká Stožka, Poludnica, Šarkanica, Šiance, prírodné pamiatky – Chvalovská jaskyňa, Vešelénioho jaskyňa, Morské oko v Tornali, Kamenná diera, Ľadová jama na Muráni, prírodné rezervácie - Fabova hoľa, Hodošov les, Zdychavské skalky, chránené areály – Tunel pod Dielikom, Lúka pod cintorínom, Lúky pod Ukorovou, 2 chránené vtáčie územia a 11 území európskeho významu.

Sídlna štruktúra okresu je tvorená 39 obcami a 3 mestami. K 31. 12. 2015 v nich žilo 40 124 obyvateľov. Prevažná časť obyvateľstva žije v mestách okresu (57,2 %).

Tabuľka č. 1 Sídlna štruktúra okresu Revúca k 31. 12. 2015

počet miest a obcí	42
počet obyvateľov	40 124
počet miest	3
počet obyvateľov v mestách	22 967
percentuálny podiel obyvateľstva v mestách	57
počet obcí	39
do 100 obyvateľov	5
od 100 do 500 obyvateľov	22
nad 500 obyvateľov	12
počet obyvateľov v obciach	17 157
percentuálny podiel obyvateľstva v obciach	43

Zdroj: ŠU SR

V rámci spolupráce pri realizácii akčného plánu je možné sa oprieť aj o existujúce štruktúry územnej spolupráce - obce a mestá okresu sú členmi mikroregiónov a to:

- Mikroregión Muránska Planina (Muráň, Muránska Lehota, Muránska Huta, Muránska Dlhá Lúka),
- Mikroregión Magnezit (Revúca, Jelšava, Muránska Zdychava, Nandraž, Mokrú Lúka, Magnezitovce, Revúcka Lehota, Rákoš, Chyžné, Lubeník),
- Mikroregión Ratková a okolie (Ratková, Ratkovské Bystré, Sása, Sirk, Turčok, Rybník, Ploské, Hrlica, Kameňany),
- Mikroregión Pod Mutnom (Gemerské Teplice, Prihradzany, Šivetice, Gemerský Sad, Hucín, Licince),
- Mikroregión Turiec v Gemeri (Chvalová, Držkovce, Višňové, Polina, Skerešovo, Leváre, Gemerská Ves, Rašice, Otročok, Levkuška, Žiar, Gemer),
- Mikroregión pri Slanej (Tornaľa).

V rámci okresu existujú 3 verejno-súkromné partnerstvá (Partnerstvo Muránska Planina - Čierny Hron, Stredný Gemer a Južný Gemer), ktoré sa uchádzali o štatút **miestnej akčnej skupiny**

(MAS), avšak iba jedna obec (Chvalová) patrí do územia MAS Malohont, ktorá dostala pozitívnu hodnotiacu správu v rámci vyhlásenej výzvy.

Verejné vodovody sa nachádzajú v 30 obciach a v 3 mestách okresu. Zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou z verejných vodovodov nie je dostačujúce. V 9 obciach sa verejné vodovody nenachádzajú, resp. sa budujú (zdroj: Plán rozvoja verejných vodovodov pre územie Slovenskej republiky, 2015). Len 88,7 % obyvateľov je zásobovaných pitnou vodou z verejných vodovodov. V Banskobystrickom kraji je to 91,9 %. Na druhej strane má **okres dostatok podzemných vodných zdrojov**. V okrese sú registrované aj minerálne pramene v lokalite Tornaľa, prameň Zoltánka.

Iba 55 % obyvateľov je napojených na kanalizačnú sieť a iba 39 % obyvateľov na fungujúce čistiarene odpadových vôd, čo je neakceptovateľný stav (Tab. 2).

Tabuľka č. 2 Odkanalizovanie územia okresu Revúca

Počet obyvateľov	Počet napojených obyvateľov na SS	Počet napojených obyvateľov na ČOV	SS v prevádzke	SS rozostavaná	ČOV v prevádzke	ČOV rozostavaná
40 326	22 232	15 552	8	1	6	2

Zdroj: Plán rozvoja verejných kanalizácií pre územie Slovenskej republiky, 2015

Výrazným nedostatkom pre rozvoj okresu je minimálne pokrytie cestami I. triedy a rýchlostnými cestami. Na území okresu je **236 km ciest** a z toho: rýchlostné cesty 7,7 km (R2), **cesty I. triedy 11,8 km**, cesty II. triedy 89 km a cesty III. triedy 127 km. Územie okresu Revúca je prístupné z južnej strany z cesty I/16 od Rimavskej Soboty a I/67 zo smeru od hraničného priechodu Kráľ (s Maďarskom) a následne cestami II. triedy od Hnúšte a Tisovca v rámci okresu Rimavská Sobota. Územím prechádzajú cesty druhej triedy č. II/526, II/531 a II/532. Ostatné obce, ktoré nie sú priamo napojené na cesty I., alebo II. triedy, sú napojené cestami III. triedy.

V rámci **železničnej dopravy** má v súčasnosti pre obsluhu okresu význam nákladná doprava, ktorá je prevažne využívaná banským a drevárskym priemyslom (Revúca – Lubeník – Jelšava – Plešivec). Osobná doprava je na trati Plešivec –Lubeník – Jelšava – Revúca – Muráň zrušená.

Okresné mesto Revúca nie je na hlavnom ťahu železničnej ani cestnej dopravy. Stav vozoviek nie je najlepší. Podľa evidencie Úradu BBSK je z celkového počtu 216 997 km ciest II. a III. triedy v nevyhovujúcom stave 26,19 % a v havarijnom stave 1,77 %. Mesto Tornaľa sa nachádza na hlavnej trase železničných trás spájajúcich Bratislavu s Košicami a Budapešť s Varšavou. Okresom taktiež prechádza rýchlostná komunikácia R2 – obchvat Tornale v polovičnom profile.

Stav a kvalitu životného prostredia v okrese Revúca **ovplyvňujú predovšetkým prevádzky na ťažbu a spracovanie magnezitu** v oblasti Jelšava – Lubeník, ktoré sú zdrojom výrazného poškodzovania životného prostredia a kvality života obyvateľov. **Katastrálne územia mesta Jelšava a obcí Lubeník, Chyžné, Magnezitovce, Mokrý Lúka, Revúcka Lehota patria do oblasti riadenia kvality ovzdušia.** Pri tejto činnosti so sprievodnou tvorbou značného množstva prašných a plyných emisií dochádza k evidentnému poškodzovaniu poľnohospodárskeho pôdneho fondu, lesov a lesného pôdneho fondu. Najpodstatnejším negatívnym činiteľom sú tuhé

emisie horčička, ktoré v konkrétnych terénnych podmienkach významne zhoršujú kvalitu ovzdušia a v závislosti na klimatických podmienkach kontaminujú bližšiu alebo širšiu oblasť. Táto oblasť v súčasnosti predstavuje perspektívu rozvoja spracovateľského priemyslu a taktiež vytvára predpoklady pre ďalší rozvoj okresu z pohľadu zamestnanosti.

K 31. 12. 2015 na území okresu bývalo **40 124 obyvateľov**, čo je 6,14 % z obyvateľov Banskobystrického samosprávneho kraja a 0,74 % z obyvateľov Slovenskej republiky, pričom je zrejmý **pokles počtu obyvateľov** v okrese, kde v prevažnej miere dochádza k **odchodu osôb z okresu**, avšak aj **prirodzený prírastok obyvateľstva je za sledované obdobie negatívny**.

Tabuľka č. 3 Vývoj počtu obyvateľov od roku 2010 do roku 2015 v okrese Revúca

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Spolu	40 406	40 419	40 326	40 237	40 205	40 124
Muži	19 818	19 897	19 840	19 790	19 748	19 733
Ženy	20 588	20 522	20 486	20 447	20 457	20 391

Zdroj: ŠÚ SR

Veková štruktúra obyvateľov okresu je priaznivejšia aj voči Banskobystrickému kraju, ako aj voči situácii na Slovensku. Priemerný vek v okrese je 38,75 rokov a index starnutia len 75,86 (údaje k 31. 12. 2015). V kraji je priemerný vek 40,87 rokov a index starnutia 103,76 a na Slovensku je to 40,13 rokov a 94,22.

Tabuľka č. 4 Veková štruktúra obyvateľstva (v %)

Veková štruktúra	muži	ženy	spolu
0 - 14	18,24	16,76	17,49
15 - 64	71,48	67,08	69,25
65 a viac	10,27	16,16	13,27
Priemerný vek	37,12	40,32	38,75
Index starnutia	56,31	96,46	75,86

Zdroj: ŠÚ SR

Okres Revúca je mladý okres; podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva predstavuje 47,4 % obyvateľov okresu, na úrovni SR je to 49,7 % a na úrovni BBSK 49,5 % obyvateľov.

Tabuľka č. 5 Celkový počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva v okrese Revúca

Rok	2012	2013	2014	2015
Počet	20 705	18 815	19 278	19 028

Zdroj: UPSVR

Podľa výsledkov SOBD 2011 sa 67,4 % obyvateľstva hlási ku slovenskej národnosti, 19,4 % ku maďarskej národnosti, 6,1 % ku rómskej národnosti, zvyšok tvoria ostatné a nezistené národnosti. Podiel obyvateľov hlásiacich sa k rómskej komunite v SOBD je však značne odlišný od kvalifikovaných odhadov. **Podiel rómskej populácie podľa Atlasu rómskych komunít 2013 v okrese predstavuje 30 %.**

Tabuľka č. 6 Podiel obyvateľstva podľa Atlasu rómskych komunít 2013

	Okres Revúca	BBSK	SR
Počet	12 429	78 889	402 810
Podiel v %	30,89	12	7

Zdroj: Atlas rómskych komunít 2013

Podľa stupňa najvyššieho dosiahnutého vzdelávania zisteného v rámci SODB 2011 dosiahlo 22,9 % obyvateľov základné vzdelanie, 43,3 % stredoškolské vzdelanie, 7,5% vysokoškolské vzdelanie a **bez vzdelania bolo až 17,9 % obyvateľov**, čo výrazne ovplyvňuje regionálny trh práce.

Okres Revúca patrí dlhodobo k okresom s **najvyššou mierou nezamestnanosti** v rámci celej SR. Podľa údajov ÚPSVAR v Revúcej, bola **miera evidovanej nezamestnanosti k 31. 3. 2016 až 20,5 %**. Z celkovej populácie bolo ekonomicky aktívnych 18 924 obyvateľov (z toho 8 961 žien), z toho **uchádzačov o zamestnanie (UoZ) bolo 5 863 (z toho 2 970 žien) a disponibilný počet UoZ bol 3 874 (z toho 1 890 žien)**. K 31. 3. 2016 bolo v okrese 185 voľných pracovných miest (VPM), na úrovni BBSK to bolo 3 549 VPM.

Tabuľka č. 7 Miera evidovanej nezamestnanosti k 31. 12 daného roka (v %)

	Okres Revúca	BBSK	SR
2012	32,55	20,81	14,44
2013	29,55	18,26	13,50
2014	26,82	17,22	12,29
2015	19,97	14,94	10,63

Zdroj: UPSVR

V okrese dochádza k postupnému znižovaniu miery evidovanej nezamestnanosti, za posledný rok klesla miera evidovanej nezamestnanosti oproti roku 2014 o 6,85 percentuálneho bodu. Čo sa však týka miery nezamestnanosti vypočítanej z celkového počtu UoZ je pokles oproti roku 2014 len 2,19 percentuálneho bodu.

Z údajov ÚPSVAR Revúca vyplýva že až 11,3 % UoZ v rámci okresu Revúca je ku 31. 12. 2015 tzv. nedisponibilných UoZ, z toho 1 031 UoZ je umiestnených na dobrovoľníckej službe, 723 na menších obecných službách, 46 vykonáva absolventskú prax, 340 je dočasne práce neschopných a OČR a 1 sa zúčastňuje vzdelávania a prípravy pre trh práce.

Tabuľka č. 8 Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa dosiahnutého vzdelania v okrese Revúca

	2014	2015
Neukončené základné vzdelanie	691	629
Ukončené základné vzdelanie	2 623	2 393
Stredné odborné vzdelanie	1 892	1 728
Úplné stredné vzdelanie	1 045	1 012
Vysokoškolské vzdelanie	190	173
Neurčené	0	6

Zdroj: UPSVR

Až polovica UoZ (51 %) má neukončené, resp. ukončené len základné vzdelanie, čo má významný vplyv na ich zamestnateľnosť. Na úrovni SR je to 29,3 % a na úrovni BBSK je to 36,3 %.

Až 63,2 % UoZ je v evidencii viac ako jeden rok a až 38 % UoZ je v evidencii viac ako 4 roky (2 288 osôb). Je to takmer dvojnásobok oproti celoslovenskému priemeru kde je viac ako 4 roky evidovaných 21,8% UoZ. Na úrovni BBSK je 28,92 % UoZ evidovaných viac ako 4 roky. **Dlhodobá nezamestnanosť je jedným z hlavných problémov okresu.**

S problémom nezamestnanosti a osobitne dlhodobej nezamestnanosti je spojený aj vysoký podiel obyvateľstva v hmotnej núdzi. Podiel počtu poberateľov pomoci v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke so spoločne posudzovanými osobami viac ako štvornásobne prekračuje priemer v SR a viac ako dvojnásobne priemer v Banskobystrickom samosprávnom kraji. Skoro každý šiesty obyvateľ okresu bol v roku 2015 odkázaný na dávky v hmotnej núdzi. V roku 2015 boli vyplatené dávky v hmotnej núdzi v okrese Revúca vo výške 6 431 212 EUR.

Tabuľka č. 9 Podiel počtu poberateľov pomoci v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke so spoločne posudzovanými osobami z počtu obyvateľov k 31.12.2015

	Počet poberateľov PHN so spoločne posudz. osobami	Počet obyvateľov k 31.12.2015	Podiel osôb v HN z počtu obyv. v %
SR	245 529	5 421 349	4,5
BBSK	52 329	655 359	8,0
Revúca	7 014	40 124	17,5

Zdroj: UPSVR

Vďaka novým národným projektom – zamestnávanie mladých ľudí do 29 rokov sa znížil počet mladých ľudí v evidencii o 244. Ku koncu minulého roku, UPSVR evidoval 1 501 mladých ľudí do 29 rokov, čo tvorí 25 % z celkového počtu uchádzačov a zamestnanie.

Na konci roka 2014 bolo v evidencii 4 554 dlhodobo evidovaných UoZ a v roku 2015 to bolo 3 756, kde došlo k poklesu až o 788 UoZ evidovaných viac ako 12 mesiacov. V roku 2015 sa pracovný trh v okrese stabilizoval a došlo opäť k nárastu pracovných miest, čo spôsobilo oživenie ekonomiky. V roku 2015 bolo nahlásených 1 151 voľných pracovných miest, čo je dvojnásobný nárast oproti roku 2014. Tu treba pripomenúť, že **neobsadené pracovné miesta boli v dôsledku absencie kvalifikovanej pracovnej sily na dané pozície, čo je spôsobené nesúlalom medzi dopytom a ponukou na trhu práce. Deficit bol zaznamenaný hlavne v profesiách CNC operátor, konštruktér, zvarač, montážny robotník, ale aj lekári, špecialisti a zdravotné sestry.**

Priemerná nominálna mzda zamestnanca (za podniky s 20 a viac zamestnancami) v okrese v roku 2014 bola 764 EUR, čo je len 91,3 % z priemernej mzdy v Banskobystrickom kraji (837 EUR) a len 79,8 % z priemernej mzdy na Slovensku (957 EUR). U mužov to bolo 838 EUR a u žien 667 EUR.

Sieť vzdelávania v okrese je reprezentovaná plnohodnotnou škálou predškolského vzdelávania, základných a stredných škôl, ktoré sa tu nachádzajú v dostatočnom počte.

Tabuľka č. 10 Prehľad počtu škôl a žiakov podľa jednotlivých typov škôl v školskom roku 2015/2016

	MŠ	Počet detí	ZŠ	Počet detí	ŠZS	Počet detí	Počet SŠ	Počet detí	Počet SŠ pre MaZP	Počet detí
Štátne	25	1 056	16	4 066	3	189	5	728	3	135
Neštátne	1	60	0	0	0	0	1	165	0	0
Spolu	26	1 116	16	4 066	3	189	6	893	3	135

Zdroj: Mapa regionálneho školstva

V rámci stredných škôl je potrebné aby sa zamerali na také študijné odbory, ktorých absolventi sa vedia uplatniť aj priamo u zamestnávateľov v okrese, ktorí majú voľné pracovné miesta a nevedia ich obsadiť, ide najmä o odbor mechanik – úpravár s odborným výcvikom. Z celkového počtu stredných škôl sú 3 gymnáziá a 3 stredné odborné školy. Okrem nich pôsobia na území aj stredné školy pre mentálne a zdravotne postihnuté deti (MaZP) v celkovom počte 3.

Z hľadiska kultúrnej infraštruktúry sú v okrese obyvateľom k dispozícii 2 kiná (Revúca - 3D, Tornaľa) a 20 knižníc. V mestách Revúca a Tornaľa pôsobia aj Mestské kultúrne strediská, ktoré vykonávajú kultúrne aktivity pre obyvateľov. Na území okresu sa nachádza 166 registrovaných národných kultúrnych pamiatok v rôznom stavebno-technickom stave.

Sieť športových zariadení v okrese je reprezentovaná 20 školskými telocvičňami, futbalovými ihriskami v 70 % miest a obcí v okrese, 10 školskými ihriskami z toho 5 je školských ihrísk v mestách Revúca a Tornaľa. Ostatné ihriská ako basketbalové, volejbalové a tenisové sa nachádzajú v obciach.

Zdravotnícku starostlivosť pre obyvateľov v území zabezpečuje 1 nemocnica s poliklinikou v meste Revúca, ktorá poskytuje primárnu, ale i špecializovanú ambulantnú a ústavnú starostlivosť v rámci okresu. V nemocnici sa nachádza 21 ambulancií, 9 lôžkových oddelení (135 lôžok). Okrem toho pôsobia na území všeobecní lekári, ako aj špecialisti. V obci Muránska Huta, časť Predná Hora je zriadený Odborný liečebný ústav psychiatrický n. o.

Sociálne služby na území okresu zabezpečujú obce v zmysle zákona č.448/2008 Z. z. o sociálnych službách, na základe potrieb obyvateľov. Hlavnými poskytovateľmi sociálnych služieb sú Zariadenie opatrovateľskej služby „CILKA“, Revúca a Zariadenie opatrovateľskej služby v Jelšave.

Opatrovateľskú službu poskytujú mestá a obce: Jelšava, Revúca, Rákoš, Muráň, Muránska Dlhá Lúka, Chyžné, Lubeník. Významnú úlohu v oblasti poskytovania sociálnej pomoci zohráva i komunitné centrum v Jelšave. V meste Tornaľa je zriadené zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb. V Tornali sa nachádza aj detský domov a reedukačné centrum. **Kapacita zariadení sociálnych služieb však nepokrýva požiadavky okresu.**

Ekonomika okresu je založená na ťažkom a ľahkom priemysle, stavebníctve, obchode, službách a poľnohospodárstve, s prevahou ťažkého priemyslu. V priemysle pôsobí v súčasnosti 48 podnikateľských subjektov, v stavebníctve 46 a v poľnohospodárstve a lesníctve 46. V okrese je

k 31. 12. 2015 evidovaných 490 podnikateľských subjektov zapísaných v Obchodnom registri (z toho 9 akciových spoločností, 333 spoločností s ručením obmedzeným, 71 rozpočtových organizácií, 6 príspevkových organizácií a 7 združení). V okrese pôsobí ďalších 1 418 fyzických osôb nezapísaných v OR (z toho 1 280 živnostníkov, 100 občanov v slobodných povolaniach a 38 samostatne hospodáriacich roľníkov). V okrese je iba jeden investor, ktorému vláda poskytla štátnu pomoc – LVD S3 v Tornali, ktorý v roku 2014 vytvoril 250 nových pracovných miest. **Investori neprejavujú záujem o región okresu Revúca kvôli zlej infraštruktúre, členitému terénu a vzdialenosti od hlavných dopravných tepien.**

Najväčším zamestnávateľom okresu je akciová spoločnosť Slovenské magnezitové závody v Jelšave, ktorá zamestnáva 865 ľudí (priemerný evidenčný stav k 31.12.2015). SMZ, a. s. Jelšava za posledných 5 rokov pri klesajúcich tržbách (zo 77, 8 mil. EUR v roku 2011 na 58,1 mil. EUR v roku 2015) hospodárila so ziskom (9,2 mil. EUR v roku 2011 a 5,1 mil. EUR v roku 2015). SMZ, a. s. Jelšava je zaradená v číselníku SK NACE do sekcie C – priemyselná výroba v skupine 23. 2 Výroba žiaruvzdorných výrobkov. **Druhým najväčším zamestnávateľom je akciová spoločnosť Slovomag Lubeník**, ktorá je zaradená rovnako ako SMZ, a. s., Jelšava do sekcie C a skupiny 23.2 Výroba žiaruvzdorných výrobkov a zamestnáva 580 zamestnancov. Jej tržby sa za posledných 5 rokov pohybujú medzi 31,2 mil. EUR (2011) a 25,3 mil. EUR (2015). Tretím najväčším zamestnávateľom je obchodná spoločnosť ATENA – personal consulting, s. r. o., Revúca, ktorá zamestnáva 510 zamestnancov a podľa SK NACE pôsobí v sekcii K – finančné a poisťovacie činnosti v skupine 64.1 – peňažné sprostredkovanie.

Napriek tomu, že okres Revúca má jedinečný prírodný potenciál, **v okrese Revúca je slabo rozvinutá infraštruktúra cestovného ruchu**. Počet ubytovacích zariadení je značne poddimenzovaný. Počet ubytovacích zariadení v predstavuje iba 3,3 % z celkového počtu ubytovacích zariadení v BBSK. V percentuálnom vyjadrení sa počet izieb pohybuje okolo 2,6 % a počet lôžok okolo 2,7 %, čo predstavuje malý alebo takmer žiadny využiteľný potenciál. Veľkým problémom v regióne je vo vyhľadávaní atrakcií, ich animácii a reanimácii s cieľom tvorby dostatočne prítiažlivých produktov v rámci produktového balíka služieb, najmä voľno časových aktivít. Neexistujú takmer žiadne zariadenia rozširujúce škálu ponuky prírodných a historických atraktivít za účelom pritiažnutia návštevníkov ako sú napr. zábavné parky, vodné parky a pod.

Aj keď počet návštevníkov okresu za posledných 5 rokov narástol o viac ako 100 %, v návštevnosti je okres Revúca na periférii záujmu napriek obrovskému prírodnému bohatstvu, ako je napríklad Muránska planina, 146 jaskýň a jám (z ktorých zatiaľ nie je žiadna sprístupnená verejnosti) a veľké množstvo ciest prechádzajúcich cez Muránsku planinu, Revúcu až po Tornaľu využiteľných pre cykloturistiku. Návštevnosť okresu Revúca bola v roku 2015 iba 3 % z celkovej návštevnosti kraja a najžalostnejší je tento údaj v počte zahraničných návštevníkov, ktorých počet predstavuje len 1 % z celkového počtu zahraničných návštevníkov, ktorí zavítajú do Banskobystrického kraja. Na území okresu sa nachádza 166 registrovaných národných kultúrnych pamiatok (NKP) v rôznom stavebno-technickom stave ktoré tiež majú turistický potenciál. Ani jedna obec v okrese nie je začlenená do aktuálneho systému destinačného manažmentu podporeného zákonom č. 91/2010 o podpore cestovného ruchu a nie je členom oblastnej organizácie cestovného ruchu.

Najvýznamnejšie turistické atraktivity sú Národný park Muránska planina, Muránsky hrad, prvé slovenské gymnázium v Revúcej, Oltár Majstra Pavla v Chyžnom, Gotická cesta – sakrálné pamiatky, Morské oko v Tornali, Gemerské spojky. Okres Revúca má potenciál

rozmýšľať cestovný ruch nadregionálneho významu v oblastiach: **Muránska planina** - revízia stavu turistických chodníkov a cyklotrás, ich postupné dobudovanie, vytvorenie vyhliadkových miest, náučných chodníkov pre rodiny s deťmi, tematických turistických tras, **Muránsky hrad** - dobudovanie návštevníckeho servisu a zážitkových programov, sprístupnenie aspoň dvoch krasových útvarov verejnosti, pobyt na bio farme spojený so zážitkovým spoznávaním farmárskeho života (pre rodiny s deťmi) - certifikácia takto vybudovaných zariadení.

Vlastníci národných kultúrnych pamiatok v okrese Revúca sa budú uchádzať o získanie finančnej dotácie v programe Obnovme si svoj dom, predložením vypracovaných projektov (Hrad Muráň, Kaštieľ Coburgovcov). MK SR v spolupráci s MPSVR SR na základe dotačného programu Obnovme si svoj dom a v súvislosti s národným projektom Zapojenie nezamestnaných do obnovy kultúrneho dedičstva, podporuje obnovu národných kultúrnych pamiatok. Zároveň sa vytvárajú pracovné príležitosti pre uchádzačov o zamestnanie evidovaných na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorí participujú na obnove týchto pamiatok, čím sa znižuje nezamestnanosť v Revúckom okrese. Zapojením nezamestnaných do obnovy kultúrneho dedičstva sa zvyšuje ich kvalifikácia a tiež obnovou pamiatok narastá atraktivita destinácií cestovného ruchu.

V Informačnom systéme environmentálnych záťaží Slovenskej republiky evidujeme v okrese Revúca celkovo 13 environmentálnych záťaží, z ktorých 1 je environmentálna záťaž s vysokou prioritou ich riešenia: 6 pravdepodobných EZ (register A), 1 potvrdená EZ a sanovaná / rekultivovaná lokalita (register B a zároveň C) 7 sanovaných / rekultivovaných lokalít (register C) Pravdepodobná environmentálna záťaž s vysokou prioritou riešenia ($K > 65$): RA (002) / Magnezitovce - pesticídny sklad Na danej lokalite s vysokou prioritou riešenia bol v minulom roku v rámci projektu „Pravdepodobné environmentálne záťaže - Prieskum na vybraných lokalitách Slovenskej republiky“ financovaného z OP ŽP (2007 – 2013) vykonaný podrobný geologický prieskum životného prostredia. Podľa schváleného Štátneho programu sanácie environmentálnych záťaží (2016 – 2021) je uvedená lokalita odporúčaná na monitorovanie, prípadne sanáciu. Environmentálne záťaže v území môžu negatívne ovplyvniť možnosti jeho ďalšieho využitia. V okrese Revúca je zaregistrovaných 68 svahových deformácií, predovšetkým typu zosúvania s rôznym stupňom aktivity. Územie s existujúcimi svahovými deformáciami je zaradené z hľadiska stability svahov (Atlas máp stability svahov SR v M 1 : 50 000 (Šimeková, Martinčeková et. al., 2006)) do rajónu nestabilných území so stredným stupňom náchylnosti územia k aktivizácii, resp. vzniku nových svahových deformácií vplyvom prírodných podmienok. Svahové deformácie v predmetnom území negatívne ovplyvňujú možnosti využitia nestabilných území pre stavebné účely.

Tabuľka č. 11 Vývoj počtu návštevníkov za roky 2010-2014

	2010	2011	2012	2013	2014
Okres Revúca	6 396	7 395	11 439	13 085	15 120
BBSK	362 480	366 982	401 869	400 251	384 801
SR	3 392 361	3 571 093	3 774 062	4 048 505	3 727 710

Zdroj: ŠU SR

II ZHODNOTENIE ROZVOJOVÉHO POTENCIÁLU OKRESU REVÚCA

Udržateľný rozvoj okresu Revúca musí byť založený na využívaní domácich prírodných

a ľudských zdrojov, ekonomického potenciálu okresu, potenciálu cenných a turisticky atraktívnych ekosystémov a kultúrnych pamiatok, skvalitnení štruktúry disponibilnej pracovnej sily a zlepšenia podnikateľského prostredia. **60 percentné zalesnenie územia okresu predznamenáva potenciál pre rozvoj lesníctva, drevospracujúceho priemyslu a súvisiacich odvetví. Južná časť okresu má dobrý produkčný poľnohospodársky potenciál.** Potenciál okresu je tiež v rozvoji cezhraničnej spolupráce s Maďarskom. Na zhodnotení týchto faktorov je potrebné postaviť stratégiu zníženia miery nezamestnanosti prostredníctvom tvorby udržateľných pracovných miest založených na komparatívnych výhodách rozvinutej regionálnej ekonomiky, ktorá dokáže efektívne zhodnocovať vlastný rozvojový potenciál regiónu.

Ekonomický a sociálny rozvoj okresu Revúca sa môže opierať o nasledujúce faktory, ktorých efektívnemu zhodnoteniu a rozvoju je potrebné venovať pozornosť v Akčnom pláne:

- Kontinuita a rozvoj priemyselných odvetví zhodnocujúcich **nerastný potenciál okresu** za súčasnej modernizácie a ekologizácie odvetvia znižujúcej ekologickú stopu a zvyšujúcej efektívnosť zhodnotenia suroviny a zvyšujúcej mieru pridanej hodnoty produktov.
- Rozvoj priemyselných odvetví zhodnocujúcich **potenciál lesov okresu** (drevo, biomasa, zver, lesné plody) spolu s dostatkom voľnej pracovnej sily, kvalifikovaných lesníkov, poľovníkov i odborníkov na spracovanie dreva.
- **Využitie potenciálu hnedých plôch** vybavených infraštruktúrou na budovanie priemyselných parkov.
- Zvyšovanie starostlivosti o životné prostredie s dôrazom na **využívanie odpadu** na jeho **druhotné spracovanie** a tvorbu nových produktov (sociálne podniky v okrese s prevádzkami a i.).
- Existujúca regionálna **spolupráca subjektov miestnej samosprávy v mikroregionálnych partnerstvách.**
- **Tvorba nových pracovných miest v poľnohospodárstve, priemysle, lesníctve** a službách súvisiacich s podporou zvyšovania kvality života ale aj cestovného ruchu.
- **Rozvoj pôdohospodárstva**, najmä v živočíšnej a rastlinnej výrobe s dôrazom na zabezpečenie regionálnej spotreby.
- **Využívanie polohy na hranici s Maďarskom** pre rozvoj a intenzifikáciu cezhraničnej spolupráce ako zdroj možností vytvárania nových pracovných miest a zvyšovania atraktivity okresu kompletizáciou ponuky cestovného ruchu a vybudovania adekvátnej infraštruktúry predovšetkým na báze prírodnej atraktivity územia.
- Využívanie vhodných podmienok pre rozvoj **cieľového pobytového turizmu** viazaného na prírodné atraktivity, podmienky pre rozvoj ekoturizmu a foriem tzv. „slow“ turizmu (cykloturistika, pešia turistika, poznávacie a zážitkové pobyty v prírode a agroturistika a pobyt na farmách), ale aj tranzitného turizmu na celom území okresu v každom ročnom období (využitie a rozvoj medzinárodnej železničnej dopravnej siete HU – SR – PL, ako aj západo-východnej dopravnej osi.
- **Využitie potenciálu existujúceho odborného školstva** vrátane inovatívneho potenciálu, ktorý je potrebné zosúladiť s dopytom na trhu práce a regionálnou ekonomikou.

Limity ekonomického a sociálneho rozvoja okresu Revúca, ktoré je potrebné riešiť v rámci Akčného plánu sú najmä:

- **dlhodobá nezamestnanosť a nevhodná kvalifikačná štruktúra a nízka vzdelanostná úroveň uchádzačov o zamestnanie** a s tým súvisiace nedostatočné pracovné návyky a nízka kvalita pracovnej sily,
- **znižovanie produkčnej schopnosti dvoch najväčších zamestnávateľov** v okrese podnikajúcich v oblasti žiaruvzdorných výrobkov (pokles tržieb a zisku v posledných rokoch),
- **nedostatočné využívanie miestnych zdrojov** (prírodné, kultúrne),
- **vysoká environmentálna záťaž v území,**
- nevyhovujúca, resp. nedobudovaná technická infraštruktúra v mnohých obciach (chýbajúce vodovody, kanalizácie, čistiarne odpadových vôd) ale aj dopravná infraštruktúra, predovšetkým nadregionálneho napojenia,
- **nedostatočná podpora aktivítam tvoriacim pridanú hodnotu v pôdohospodárstve a malým a stredným podnikom,**
- nízky podiel poľnohospodárskej výroby v okrese a jej finalizácie,
- **roztrieštenosť pozemkového vlastníctva** a nedostatočne fungujúci trh s pôdou,
- **nedostatočná dopravná infraštruktúra s minimálnym podielom ciest 1. triedy**
- nedostatočná starostlivosť o turistickú infraštruktúru, kultúrne a historické pamiatky, absencia vzťahu i skúseností obyvateľov v oblasti podnikania v cestovnom ruchu a zvyšovania atraktívnosti územia pre návštevníkov,
- nedostatok kapitálu na rozvoj podnikateľskej činnosti a podpory tvorby nových pracovných miest, slabá inovačná aktivita prejavujúca sa zastaraním technológií i objektov, ich vysokou energetickou náročnosťou a nízkou konkurencieschopnosťou,
- nedostatok opatrovateľských služieb pre starnúce obyvateľstvo v okrese,
- nedostatočná reflexia vzdelávacích inštitúcií na potreby trhu práce, bez prepojenia na zamestnávateľov a ich potreby,
- nízka podpora a nedostupnosť zdrojov EŠIF pre mikro a malých podnikateľov (vysoké spolufinancovanie), malá flexibilita a pomalá reštrukturalizácia a adaptácia podnikov na prienik konkurenčných komodít na domáci trh,
- nedostatočná podpora a motivácia pre samostatne hospodáriacich roľníkov, nevyhovujúca dotačná politika a neschopnosť konkurovať zahraničným poľnohospodárskym prvovýrobcom,
- nedostatok odborných poradenských a konzultačných kapacít v regióne,
- pomalý proces získavania certifikátov na vybrané druhy výrobkov pri presadzovaní sa na európskych trhoch.

III VÝCHODISKÁ AKČNÉHO PLÁNU ROZVOJA OKRESU

Cieľom Akčného plánu je postupné odstraňovanie sociálno-ekonomického zaostávania a znižovanie vysokej miery nezamestnanosti okresu Revúca. Akčný plán vychádza z identifikovaných potenciálov a limitov pre sociálny a ekonomický rozvoj okresu. Je založený na zhodnotení územného kapitálu okresu a jeho jednotlivých miest a obcí v budúcich 5 rokoch a je založený na využití ich konkurenčných výhod a možností spolupráce. Tento prístup vytvára predpoklady pre udržateľný rozvoj okresu s efektívnym využitím intervencie z verejných zdrojov formou podpory realizácie Akčného plánu.

K základným výzvam Akčného plánu patria:

- **Vysoká nezamestnanosť** a jej hlavné príčiny:
 - UoZ sú prevažne s nedostatočnou alebo nízkou kvalifikáciou, dlhodobo bez zamestnania,
 - nevyužíva sa potenciál sociálnej ekonomiky, medzitrhu práce a sociálne zodpovedné verejné obstarávanie ako nástroj podpory lokálnej ekonomiky,
 - školstvo nedostatočne reaguje na miestne potreby trhu práce, čo sťažuje prechod absolventov na trh práce,
 - vysoká miera osobnej zadlženosti vedie nezamestnaných k preferencii neformálnej práce, namiesto uplatnenia sa na formálnom trhu práce,
 - neexistuje efektívny systém komunikácie miestnych aktérov podporujúcich rast zamestnanosti a zamestnatel'nosti na území okresu.
- **Zvýšenie kvalifikačnej úrovne, zlepšenie kvalifikačného profilu dostupnej pracovnej sily** cielenými intervenciami na ponukovej strane trhu práce umožní existujúcim i budúcim podnikateľským subjektom zvýšiť export, zlepšiť svoju inovačnú schopnosť a prilákať aj vysokokvalifikovaných mladých ľudí späť do okresu.
- **Zmeny klímy a prírodný potenciál.** Rozvoj okresu je možné postaviť na zhodnotení jedinečného prírodného potenciálu a to tak v polohe disponibilných nerastných surovín, minerálnych vôd, dreva, biomasy, lesných plodín a poľnohospodárskej pôdy ako aj jedinečných a pre cestovný ruch atraktívnych ekosystémov krajiny. V okrese existujú predpoklady na rozvoj živočíšnej výroby, hlavne na chov hovädzieho dobytku a oviec, ktorá by dokázala zamestnať disponibilné pracovné sily, ktoré v iných odvetviach národného hospodárstva, vzhľadom na svoju nízku kvalifikáciu, nenachádzajú uplatnenie. **K špecifickým hodnotám okresu patrí aj potenciál pre pestovania ovocia a jeho spracovanie.**

Prejavy zmeny klímy sú na celom svete a v jednotlivých regiónoch rôzne, jej nepriaznivé dôsledky na socio-ekonomické a prírodné systémy sú však stále významnejšie a vyžadujú si aktívne riešenie. Pre územie okresu Revúca bude v budúcnosť relevantné realizácia adaptačných a mitigačných opatrení. Prevencia škôd a komplexné adaptačné opatrenia, ktoré znižujú nepriaznivé dôsledky zmeny klímy v podmienkach okresu budú zamerané na **podporu zlepšovania vodozádržnosti územia - spomalenie odtoku ekologicky vhodnými biotechnickými a agrotechnickými postupmi, využitie prirodzenej retencie povodí riek, ako aj retenčných objemov nádrží, na zníženie povodňových prietokov a využívanie retenčných schopností lesa na území okresu.** Mitigačné opatrenia orientované na znižovanie emisií skleníkových plynov budú zamerané na zhodnotenie potenciálu obnoviteľných zdrojov energie a zvyšovanie energetickej efektívnosti (úspory energie) v okrese.

- **Kultúrny potenciál** za predpokladu zachovania udržateľného rozvoja potenciálu okresu obnovou a sprístupnením kultúrnych pamiatok a ich zatraktívnenie v rámci komplexnej ponuky cestovného ruchu. Tento potenciál tvorí unikátny pamiatkový fond, tradície umeleckej a remeselnej výroby.

- **Infraštruktúra.** Dôležitou výzvou je riešenie mimoriadne zlej situácie v oblasti napojenia obyvateľstva na kanalizáciu a zariadenie čistenia odpadových vôd ale aj zastavenie ďalšieho izolovania okresu od hlavných rozvojových oblastí Slovenska a susedných štátov, efektívnejšie využívanie regionálnej sociálnej, technickej a dopravnej infraštruktúry, ako aj infraštruktúry cestovného ruchu.
- **Cestovný ruch** orientovaný na kvalitnú technickú infraštruktúru a infraštruktúru cestovného ruchu - ubytovacie a reštauračné služby, komplexné služby so zameraním na poznávací, zážitkový a kultúrny cestovný ruch, agroturistiku a podobne. V okrese sa nachádzajú významné chránené prírodné územia, ktoré je možné využiť v udržateľných tzv. mäkkých formách cestovného ruchu, pre ktorý však chýba koordinácia ako aj jasná koncepcia rozvoja a to aj so zohľadnením cezhraničnej dimenzie.
- **Geografická poloha a územná spolupráca.** Pre okres Revúca je výzvou aj jeho **geografická poloha na hraniciach Maďarska a územná spolupráca.** To vytvára dobrý potenciál pre prepojenie spolupráce v rámci cezhraničného regiónu v rôznych oblastiach od komunálnej spolupráce až po spoločné produkty a infraštruktúrne projekty cestovného ruchu.
- Rovnako sa prejavuje aj **potreba užšej medzirezortnej a územnej koordinácie, plánovania a riadenia naprieč všetkými úrovňami štátnej správy a samosprávy.** Je potrebné odstrániť prekážky pre lokálne iniciatívy a zlepšiť motiváciu a inštitucionálny rámec spoločného postupu obcí okresu a kraja pre zastavenie úpadku a naštartovanie sociálno-ekonomického rozvoja okresu Revúca.

Základnými predpokladmi na rozvoj okresu je tvorba **nových pracovných miest** reflektujúca špecifiká disponibilnej pracovnej sily a prispôsobovanie štruktúry a kvalifikácie uchádzačov o zamestnanie, resp. požiadavkám trhu práce.

Predpokladmi pre využitie potenciálu okresu Revúca sú:

- **zvýhodnenie spracovania drevnej hmoty v okrese pred jej vývozom zvýšením podielu množstva drevnej hmoty v aukciách (min. 10 %),**
- **podpora odvetvia pôdohospodárstva z hľadiska vytvorenia predpokladu pre potravinovú sebestačnosť,**
- **podpora mikro a MSP, zlepšenie prostredia v oblasti vymožitelnosti práva,**
- **podpora využitia nerastných surovín (Magnezit) a ekologizácie produkcie,**
- **rozvoj a podpora subjektov sociálnej ekonomiky,**
- **cielenejšie a efektívnejšie využívanie EŠIF,**
- **stabilizácia kvalifikovanej pracovnej sily v okrese vrátane potrebnej infraštruktúry pre mladých ľudí (dostupné bývanie, školy, podnikateľské inkubátory),**
- **pre zabezpečenie vzdelávania v chýbajúcich odboroch vzdelávania vybaviť školy potrebnou technikou a materiálnym vybavením,**
- **spružniť zmenu učebných a študijných odborov vzdelávania a vznik vzdelávacích programov ďalšieho vzdelávania v spolupráci so zamestnávateľmi reflektujúc potreby regionálneho trhu práce,**

- **zlepšenie nadregionálneho napojenia dopravnej infraštruktúry,**
- podpora rozvoja miestnych kapacít ľudských zdrojov cez regionálne centrum podpory, tréningové a poradenské centrá,
- úprava exekučného procesu, zmena podmienok osobného bankrotu a odobratia oprávnenosti podnikateľ pri spôsobovaní druhotnej platobnej neschopnosti u dodávateľov.

Akčný plán charakterizujú nasledujúce princípy:

- Akčný plán bol vytvorený zdola, mobilizáciou jednotlivých aktérov verejného aj súkromného sektoru a strategické ciele rozvoja okresu,
- efektívne využívanie lokálnych výrobných, prírodných ako aj ľudských zdrojov s dôrazom na miestnu pracovnú silu,
- inteligentná výrobná špecializácia okresu v súlade s regionálnymi komparatívnymi výhodami, vyprofilovanie okresného mesta ako regionálneho pólu rastu a podpora cyklov produkcie – distribúcie – spotreby v danom regióne,
- zvyšovanie tvorby pridanej hodnoty v okrese,
- synergický efekt rôznych zdrojov intervencií vrátane efektívneho a koordinovaného využitia kombinácie súkromných a verejných finančných zdrojov, ako aj využitie inovatívnych riešení založených na koordinácii opatrení integrujúcich ekonomickú, sociálnu a environmentálnu kvalitu rozvoja a zahraničné skúsenosti,
- efektívne poskytovanie a skvalitňovanie verejných služieb vrátane investovania do vlastných kapacít a systémovej infraštruktúry,
- podpora pilotných rozvojových projektov a ich následné replikovanie s využitím získaných skúseností v rôznych odvetviach, lokalitách okresu a príslušných okresoch.

Hlavným cieľom Akčného plánu je znížiť mieru nezamestnanosti v okrese Revúca podporou vytvorenia 1 100 pracovných miest do roku 2020 a to nasmerovaním aktivít do nasledovných hlavných oblastí:

- vytváranie nových pracovných príležitostí prostredníctvom cielenej podpory rozvoja regionálnej a miestnej ekonomiky a zefektívnenia existujúcich a nových nástrojov na zvýšenie zamestnanosti v okrese,
- podpora budovania miestnych kapacít, vytvorením podmienok pre efektívne riadenie miestneho rozvoja, propagáciu okresu s cieľom zvýšenia jeho atraktivity pre investorov, ako aj zvýšenie podielu EŠIF, grantov a dotácií na financovanie verejnej infraštruktúry, medzinárodnej spolupráce, podporu sociálno-ekonomického rozvoja s dopadom na zlepšenie života obyvateľov, dôsledkom čoho bude vyššia zamestnanosť,
- integrácia vzdelávacích, informačných a poradenských aktivít podľa požiadaviek trhu práce a priorít okresu pre všetky skupiny obyvateľstva,
- zlepšenie podmienok pre všetky formy podnikania a samo zamestnávania, vrátane podpory poľnohospodárstva a rozvoja cestovného ruchu v rámci okresu.

IV. NÁVRHY OPATRENÍ A ÚLOH NA ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE A PLNENIA AKČNÉHO PLÁNU

Akčný plán vychádza z analýzy silných a slabých stránok okresu, zo zhodnotenia potenciálov a

výziev rozvoja, ako aj zo zhodnotenia konkurenčných výhod okresu a očakávaného budúceho vývoja.

Prioritné oblasti rozvoja Akčného plánu sú definované tak, aby bola garantovaná obsahová a časová koordinovanosť jednotlivých projektov, aktivít a systémových opatrení Akčného plánu, s využitím podpory jednotlivých operačných programov v programovom období 2014 – 2020, s komplementárnymi intervenciami zo štátneho rozpočtu a iných zdrojov.

Realizácia Akčného plánu bude podporená aj ďalšími podpornými systémovými opatreniami vlády SR a BBSK.

Na základe analýzy ekonomického, sociálneho a environmentálneho zaostávania okresu, na základe postulátov metodického odporúčania pre prípravu Akčného plánu okresu a na základe vymedzených faktorov rozvoja Akčný plán obsahuje nasledovné prioritné oblasti:

- Rozvoj miestnej ekonomiky vrátane vybudovania podpornej infraštruktúry
- Rozvoj ľudských zdrojov a zvyšovanie kvalifikácie nezamestnaných
- Rozvoj sociálnej ekonomiky a sociálnych služieb
- Zlepšenie stavu verejnej infraštruktúry

Prehľad priorít, opatrení a kľúčových aktivít Akčného plánu okresu

Priorita	počet pracovných miest / partneri
A. SYSTÉMOVÉ OPATRENIA PRE REALIZÁCIU AKČNÉHO PLÁNU NA ÚROVNI OKRESU	10
A.1 Rozvojová rada okresu	Rozvojová rada, mestá a obce, subjekty územnej spolupráce, podnikatelia
A.2 Centrum podpory regionálneho rozvoja	mesto Tornaľa, OÚ Revúca, Rozvojová rada, MPSVR SR,
B. ROZVOJ MIESTNEJ EKONOMIKY VRÁTANE VYBUDOVANIA PODPORNEJ INFRAŠTRUKTÚRY	860
B.1 Podpora rozvoja podnikateľských subjektov, najmä MSP	
B.1.1 Vytvorenie podmienok pre vznik minimálne 7 projektov z oblasti poľnohospodárstva, lesníctva a rybolovu	MPSVR SR, MPRV SR, MH SR, malí a strední farmári, Rozvojová rada
B.1.2 Podpora projektov z oblasti spracovania dreva a výrobkov z dreva a korku	MPSVVR SR, MH SR, UPSVAR Revúca, Rozvojová rada, regionálne odbytové organizácie, podnikateľské subjekty
B.1.3 Podpora projektov ostatných oblastí priemyselnej a remeselnej výroby	MH SR, MPSVR SR, UPSVAR Revúca, MŠVVŠ SR, Rozvojová rada, podnikateľské subjekty

B.2 Vybudovanie podpornej infraštruktúry pre rozvoj cestovného ruchu	
B.2.1 Spracovanie stratégie rozvoja cestovného ruchu	Rozvojová rada, MDVRR SR, podnikateľské subjekty
B.2.2 Vytvorenie koordinačnej platformy poskytovateľov služieb v oblasti cestovného ruchu	MDVRR SR, podnikateľské subjekty, Rozvojová rada, mestá a obce
B.2.3 Vytvorenie podmienok pre možnosť podpory minimálne 10 projektov rozvoja infraštruktúry cestovného ruchu	MPRV SR, MDVRR SR, podnikateľské subjekty, Rozvojová rada, mestá a obce
C. ROZVOJ ĽUDSKÝCH ZDROJOV A ZVYŠOVANIE KVALIFIKÁCIE NEZAMESTNANÝCH	40
C.1 Zlepšenie prístupu na trh práce v okrese pre dlhodobo nezamestnaných, mladých, nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnutých Zapojenie sa do Národných projektov ÚPSVaR SR v okrese	MPSVR SR, UPSVR Revúca, Rozvojová rada, mestá a obce okresu
C.2 Vybudovanie podpornej infraštruktúry pre vzdelávanie	
C.2.1 Vytvorenie a dobudovanie 2 Regionálnych centier vzdelávania	MPRV SR, MŠVVŠ SR, Stredná odborná škola gen. Viesta, Revúca, Stredná odborná škola Tornaľa,
C.2.2 Vybudovanie minimálne 3 Tréningových centier	MPSVR SR, UPSVaR Revúca, MŠVVŠ SR, mestá a obce okresu, Rozvojová rada
C.2.3 Podpora investícií do predprimárneho a primárneho vzdelávania	MŠVVŠ SR, MPRV SR, MV SR, ZŠ a MŠ Jelšava, Rozvojová rada
C.2.4 Vytvorenie Klastra prípravy a vzdelávania pre trh práce	MPSVSR, UPSVAR Revúca, Rozvojová rada
C.2.5 Rozvoj pilotného modelu procesu diagnostiky a rediagnostiky detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v regióne s cieľom zvýšiť ich úspešnosť pri dosahovaní vzdelávacích výsledkov	MŠVVŠ SR, BBSK, ÚSVRK, školy, Rozvojová rada
D. ROZVOJ SOCIÁLNEJ EKONOMIKY A SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	128
D.1 Podpora rozvoja sociálnej a miestnej ekonomiky Podpora založenia min. 5 subjektov sociálnej ekonomiky a subjektov na podporu lokálnej zamestnanosti	MPSVR SR, UPSVAR, MV SR, SZRB AM, mestá a obce okresu Revúca, Rozvojová rada
D.2 Podpora rozvoja sociálnych služieb	
D.2.1 Podpora rozšírenia siete komunitných centier	MPSVR SR, UPSVAR Revúca, MV SR, mestá a obce okresu Revúca, Rozvojová rada

D.2.2 Rozšírenie siete poskytovateľov a zlepšenie kvality sociálnych a zdravotných služieb	MPSVR SR, UPSVaR Revúca, mestá a obce okresu Revúca
D.3 Podpora realizácie modelových projektov pre marginalizované komunity	UPSVaR Revúca, MV SR, SZRB AM, MVO, USVRK, Rozvojová rada
E. ZLEPŠENIE STAVU VEREJNEJ INFRAŠTRUKTÚRY	50
E.1 Zlepšenie stavu kultúrnej infraštruktúry	mestá a obce okresu Revúca, Rozvojová rada okresu
E.2 Vytvorenie podmienok pre zlepšenie stavu ostatnej infraštruktúry	MPRV SR, MV SR, MPSVR SR, mestá a obce okresu Revúca, Rozvojová rada okresu, podnikateľské subjekty
F. SYSTÉMOVÉ OPATRENIA NA REALIZÁCIU AKČNÉHO PLÁNU NA ÚROVNI BANSKOBYSTRICKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA	
F.1 Zvýšiť investície do opráv a rekonštrukcií ciest II. a III. triedy v okrese	BBSK, BB regionálna správa ciest, MDVRR SR
F.2 Vytvoriť platformu/priestor pre odborné posudzovanie rozvoja NRO v kraji	BBSK
F.3 Využiť opatrenia a aktivity tohto AP na zvýšenie synergického efektu s prioritnými osami Regionálnej integrovanej územnej stratégie BBSK	BBSK

A. SYSTÉMOVÉ OPATRENIA NA REALIZÁCIU AKČNÉHO PLÁNU NA ÚROVNI OKRESU

Opatrenie A.1 Rozvojová rada okresu má koordinačnú funkciu vo vzťahu k implementácii AP. Zabezpečuje aj monitoring a komunikáciu s Akčnou radou a splnomocnencom vlády pre podporu NRO.

Opatrenie A.2 Centrum podpory regionálneho rozvoja

Centrum bude poradným orgánom a sekretariátom Rozvojovej rady okresu Revúca, bude úzko spolupracovať s MAS v súlade s uznesením vlády 254/2016 (úloha B.18), RRA a OOCR a Centrom poradenstva a podpory podnikania. Centrum bude zriadené **v spolupráci s mestom Tornaľa**, ktorá poskytne kancelárske priestory a technickú podporu. Pre potreby realizácie Akčného plánu okresu bude mať Centrum podpory regionálneho rozvoja dve pracoviská, jedno v Revúcej a druhé v Tornali.

Toto centrum bude poskytovať nasledovné služby:

- služby pre Rozvojovú radu okresu,
- koordinačná funkcia pri implementácii AP

- poradenstvo pre čerpanie finančných prostriedkov, najmä z finančných zdrojov EŠIF, INTERREG, EEA grants, Central Europe, DTP, Creative Europe,
- konzultačné a poradenské služby pri príprave projektov a písanie projektových žiadostí, hodnotenie a monitoring projektov,
- príprava projektov a projektový manažment,
- podpora pri procesoch sociálne zodpovedného verejného externého manažmentu pre implementáciu projektov,
- konzultácie pre sociálne zodpovedné verejné obstarávanie,
- mediálna a komunikačná podpora pre implementáciu Akčného plánu,
- podpora sieťovania a budovania partnerstiev v rámci okresu,
- koordinovanie vytvárania a podpora fungovania klastrových iniciatív,
- podpora cezhraničnej spolupráce, najmä s Maďarskom,
- vytvorenie koordinačnej platformy poskytovateľov služieb v oblasti cestovného ruchu s konečným cieľom založenia OOCR, resp. vstupu subjektov verejného a súkromného sektora do už existujúcej OOCR v širšom území.

Predpokladané zdroje financovania:	RP, OP ĽZ, mestské rozpočty
Celkový rozpočet:	566 tis. EUR
Z toho výška RP:	566 tis. EUR
Z toho orientačne EŠIF	40 tis. EUR
Vytvorené pracovné miesta	5
Kľúčoví partneri (gestori):	Rozvojová rada okresu
Partneri:	mesto Revúca, mesto Tornaľa, OÚ Revúca, MPSVR SR,
Termín realizácie:	2016 – 2020
Účel RP:	zriadenie a prevádzka Centra, úpravy kancelárskych priestorov, vybavenie, mzdové, prevádzkové a režijné náklady, VO
Prijímateľ RP:	Obec, nezisková organizácia

B. ROZVOJ MIESTNEJ EKONOMIKY VRÁTANE VYBUDOVANIA PODPORNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Podpora rozvoja miestnej ekonomiky a budovanie podpornej infraštruktúry sleduje primárny cieľ: zvýšiť zamestnanosť v okrese spôsobom, ktorý rešpektuje danú (vzdelanostnú) štruktúru uchádzačov o zamestnanie a ktorý vychádza z existujúceho rozvojového potenciálu územia okresu a z reálnych možností podpory realizácie existujúcich podnikateľských zámerov, možnosti čerpania podpory z EŠIF. Na podporu začínajúcich podnikateľov je navrhnuté vytvorenie

špecializovaného poradenského centra v meste Revúca, ako podpornej infraštruktúry s cieľom posilniť a zlepšiť poradenské a konzultačné služby pre nich.

Popis jednotlivých systémových opatrení a kľúčových aktivít

Opatrenie B.1 Podpora rozvoja podnikateľských subjektov, najmä MSP zameraných na podporu realizácie vybraných podnikateľských zámerov s cieľom vytvorenia nových, resp. udržanie existujúcich pracovných miest v oblastiach drevospracujúceho priemyslu, poľnohospodárstva, ovocinárstva, lesného hospodárstva, rybného hospodárstva, akvakultúry, strojárstva, textilného priemyslu.

Aktivita B.1.1 Podpora 7 projektov z oblasti poľnohospodárstva, lesníctva a rybolovu

Cieľom je podpora aktivít s vyššou pridanou hodnotou v sektore pôdohospodárstva a podpora založenia a aktivít dvoch klastrov – v oblasti poľnohospodárstva a v oblasti spracovania dreva.

Predpokladané zdroje financovania:	RP, OP ĽZ, PRV, podnikateľský sektor/súkromné zdroje, investičná pomoc (§4)*
Celkový rozpočet:	6 369 tis. EUR
Z toho výška RP:	110 tis. EUR
Z toho orientačne EŠIF	2 000 tis. EUR
Vytvorené pracovné miesta	90
Kľúčoví partneri (gestori):	MPSVR SR, MPRV SR, MH SR, malí a strední farmári
Partneri:	Rozvojová rada okresu, odbytové združenie
Termín realizácie:	2016 – 2020
Účel RP:	založenie odbytového združenia (klaster) v oblasti poľnohospodárstva, náklady na prevádzku, vybavenie, odmeny a iné výdavky súvisiace s realizáciou projektov
Prijímateľ RP:	Združenie, právnické osoby

*v zmysle zákona č. 561/2007 Z. z. o investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zoznam indikatívnych projektov:

Založenie združenia podnikateľských subjektov pôsobiach v oblasti poľnohospodárstva, jeho cieľom bude koordinácia aktivít jednotlivých podnikateľských subjektov pri tvorbe a realizácii projektových zámerov Akčného plánu, príp. aj tréningové a propagačné aktivity, v uvedených odvetviach.

Ekologický ovocný sad a včelnica – pôjde o investície v oblasti zariadenia na tepelné spracovanie a filtráciu medu s určením na použitie v potravinárskom priemysle a zariadenie na homogenizáciu a dávkovanie medu pre zlepšenie užívateľských vlastností medu.

Farma na výkrm brojlerov – ide o postavenie farmy na výkrm brojlerov, ktorá by produkovala kvalitné hydinné mäso, určené pre domáci trh. Špecifikum projektu spočíva vo výhodnom použití odpadového tepla susediacich bioplynových staníc na vykurovanie hál počas celého roka a zároveň speňažením živočíšneho odpadu kat. 2 – kurací trus a podstielka v susediacich bioplynových staniciach, ktoré tento materiál dokážu ďalej spracovávať a používať pri výrobe elektriny a tepla.

Ukázková včelnica - rodinná farma bude zameraná na opelňovanie ovocných sádov a poľnohospodárskych plodín, zber peľu a produkciu medu. Včelári sa tu viac ako 150 rokov. V obci Rašice, neďaleko od mesta Tornaľa, projekt vytvorí ukážkovú a náučnú včelnicu, hlavne pre deti - škôl, ale aj pre dospelých a zabezpečí predaj medu v okolí, formou domáceho predaja. Výrobky tejto firmy už v minulosti získali osvedčenie na používanie ochrannej známky SVS "Slovenský med" č. 1/2006 na základe splnenia kvalitatívnych parametrov Spolkovej normy akosti a kvality č. 1/2006 medu prihláseného do súťaže o Najlepší slovenský med.

Minifarma - ide o vybudovanie kontaktnej minifarmy, vybudovanie výbehov pre hospodárske zvieratá, ustajnenie, zásobovanie pitnou vodou, vybudovanie zariadenia slúžiace na ubytovanie detí, mládeže, širokej verejnosti, naučiť deti starostlivosti o hospodárske zvieratá.

Výroba SSDS (single serve drink system) nápojov – projekt chce investovať do oblasti výroby potravín, konkrétne teplých a studených nápojov v systéme SSDS. Je založený na dlhodobých spotrebiteľských trendoch v konzumácii teplých a studených nápojov, medziročných skokovitých nárastov spotreby, rýchlo rastúcej penetrácii trhu prístrojmi na prípravu nápojov pripravených cez SSDS. Na retailovom trhu Slovenskej republiky momentálne nepôsobí žiadna spoločnosť ponúkajúca nápoje so zdravotným alebo zdraviu prospešným účinkom, technológia výrobnéj linky umožňuje vytvárať originálne receptúry z funkčných prísad, extraktov a surovín, vrátane možnej alternatívy nasledovných oblastiach: wellness, skrášľovacie účinky, zdravé prísady alebo detský program.

Salaš - farma na chov oviec a kôz – projekt je zameraný na rozvoj tradičnej živočíšnej výroby v regióne a bude produkovať ovčie a kozie mlieko a výrobky z nich.

Chov rýb Polina - rozšírenie existujúceho projektu o II. etapu tvorenú rybníkom za účelom športového rybárstva. V III. etape sa projekt rozšíri o prevádzkovú budovu, liaheň rýb a sklad potravín.

Biofarma – mlieko a výrobky z mlieka – cieľom projektu je zabezpečiť stály dostatok bio-mlieka a mliečnych výrobkov, rozšíriť dostupnosť mlieka v regióne Gemer zakúpením mliečného automatu – mobilný expres - vozidlo s izotermickou nadstavbou pre predaj týchto výrobkov, zabezpečiť spracovanie mlieka (výroba syra, tvarohu, oštiepkov, jogurtov, masla) a jeho každodenný predaj zákazníkom, zrekonštruovať budovu v centre mesta určenú na predaj mliečnych výrobkov, propagovať zdravé bio produkty.

Liehovar na výrobu ovocných destilátov – ide o vybudovanie prevádzky na spracovanie ovocia z vlastných sádov v okrese a zabezpečenie celoročného chodu podniku.

Včelie produkty – cieľom projektu je využitie hodnoty včelieho produktu, propagáciu regiónu produktmi – Med z muránskej doliny, Revúcka medovina a iné, podpora remeselnej výroby a obnova chýbajúceho agropodnikania v gemerskom regióne. Projekt podporí zvýšenie konkurencieschopnosti regionálnych produktov, získanie značky regionálny produkt Gemera a Malohontu.

Výroba prírodných potravín a kozmetiky - ide o výstavbu homogenizačnej a baliacej linky na prírodnú kozmetiku, ktorá je obrovským potenciálom zvyšovania pridanej hodnoty poľnohospodárskym produktom, pričom ich trhový podiel na trhu neustále rastie.

Rodinná pekáreň – v projekte ide o rozšírenie a zefektívnenie pekárenskej výroby o technologicky zložité sortimenty ako sú mrazené a chladené polotovary. Projekt chce navýšiť celkový objem výroby a novými dopravnými kapacitami obsiahnuť región vo vzdialenosti do 70 km od Revúcej.

Lesná škôlka na výrobu obaľovaných sadeníc - výstavba a vybudovanie lesnej škôlky s hlavným zameraním na produkciu lesného reprodukčného materiálu, pre potreby odberateľov na Slovensku a v zahraničí.

Podpora rozšírenia poľnohospodárskeho subjektu v rastlinnej výrobe modernizáciou technológie – výstavba a vybudovanie haly a nákup technológie (traktor, lis ap.) v oblasti všeobecnej rastlinnej výroby.

Rybochovné zariadenia v meste Revúca - výstavba areálu na chov a spracovanie rýb. Ide o nové farmy na intenzívny chov rýb, tzv. rybochovné zariadenia, ktoré budú produkovať lososovité druhy rýb. V areáli budú postavené ešte ďalšie objekty ako spracovňa a hygienická linka.

Aktivita B.1.2 Podpora projektov z oblasti spracovania dreva a výrobkov z dreva a korku

Tieto aktivity budú využívať bohatú surovinovú základňu a tradičné know how v okrese pri spracovaní drevnej hmoty. Dôležitou podmienkou je zvýšenie podielu množstva drevnej hmoty v aukciách (minimálne 10 %).

Predpokladané zdroje financovania:	RP, OP ĽZ*, OP VaI, súkromné zdroje, investičná pomoc (§4)**
Celkový rozpočet:	20 700 tis. EUR
Z toho výška RP:	90 tis. EUR
Z toho orientačne EŠIF:	10 000 tis. EUR
Vytvorené pracovné miesta	350

Kľúčoví partneri (gestori):	MPSVR SR, MH SR, ÚPSVaR Revúca
Partneri:	malí a strední podnikatelia, regionálne odbytové organizácie, Rozvojová rada okresu
Termín realizácie:	2016 – 2020
Účel RP:	založenie odbytového združenia (klaster) v oblasti spracovania dreva, náklady na prevádzku, vybavenie, odmeny a iné výdavky súvisiace s realizáciou projektov
Prijímateľ RP:	Združenie, právnické osoby

*z OP LZ (MPSVR SR) sú oprávnené iba výdavky súvisiace so vznikom nových pracovných miest pre UoZ

**v zmysle zákona č. 561/2007 Z. z. o investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zoznam indikatívnych projektov:

Založenie združenia v oblasti spracovania dreva, cieľom bude koordinácia aktivít jednotlivých podnikateľských subjektov pri tvorbe a realizácii projektových zámerov Akčného plánu, príp. aj tréningové a propagačné aktivity, v uvedených odvetviach.

Spracovanie drevnej hmoty – ide o vybudovanie drevospracujúceho závodu v Tornali na území bývalého agrochemického podniku. Cieľom je spracovávanie tvrdej drevnej hmoty v surovom stave a následné efektívne spracovanie až do finálneho stavu drevených podláh.

Spracovanie dubovej guľatiny z regiónu Gemer – projekt na podporu firmy zaoberajúcej sa spracovaním dubovej guľatiny. Hlavným produktom je výroba parketovej dyhy. V poslednom období sa firma borí s nedostatkom dubovej guľatiny v prípade že by bol zabezpečený dostatok guľatiny od Štátnych lesov v kvalitách A, B, C, D mesačne cca 150 m³ je firma schopná zamestnať 5 ľudí na trvalý pracovný pomer.

Výstavba drevospracujúceho podniku – v projekte ide o vytvorenie drevospracujúceho podniku – nákup píly na porez guľatiny, sušiareň na drevo a spracovanie drevnej štiepky a piliny na pelety na vykurovanie.

Drevospracujúci podnik s uzavretým cyklom – ide o spracovávanie dreva z ihličnatých stromov na výrobu paliet neštandardných rozmerov a na výrobu lepených profilov – nákup strojov na potreby sušenia a spracovania dreva a nákup výrobných liniek na výrobu lepených profilov a ich obrábanie a vybudovanie vlastnej elektrárne.

Obnovenie prevádzky na spracovanie dreva – cieľom je opätovné spustenie prevádzky na spracovanie dreva.

Aktivita B.1.3 Podpora projektov ostatných oblastí priemyselnej a remeselnej výroby

Cieľom aktivity je podporiť hlavne využívanie domácej surovinovej základne, napr. predpokladá sa vytvorenie technologického centra pre spracovanie surovín – výskumno-vývojového technologického centra pre overovanie výskumno-vývojových technológií spracovania surovín v regióne Jelšava.

Predpokladané zdroje financovania:	OP LZ, OP VaI, súkromné zdroje, investičná pomoc (§4)*
Celkový rozpočet:	13 625 tis. EUR
Z toho výška RP:	144 tis. EUR
Z toho orientačne EŠIF:	7 000 tis. EUR
Vytvorené pracovné miesta	350
Kľúčoví partneri (gestori):	MH SR, MPSVR SR, UPSVAR Revúca, MŠVVŠ SR, malí a strední podnikatelia
Partneri:	Rozvojová rada okresu, odbytové združenia
Termín realizácie:	2016 – 2020
Účel RP:	Výdavky súvisiace s realizáciou projektov
Prijímateľ RP:	právnické osoby

*v zmysle zákona č. 561/2007 Z. z. o investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zoznam indikatívnych projektov:

Rozšírenie tradičnej textilnej výroby mriežky s uplatnením v stavebníctve. Jedná sa o špecializovanú výrobu zo sklenených vlákien.

Výskumno-vývojová platforma pre spracovanie surovín – ide o vytvorenie výskumno-vývojovej platformy pre overovanie výskumno-vývojových technológií spracovania surovín v regióne Jelšava.

Výskumno-vývojová úloha - vyhotoviť v spolupráci s Technickou univerzitou Košice projekt, ktorý by dokončil možnosti použitia magnezitu a suroviny na odkalisku na výrobu horčíka.

Výroba inovatívnych materiálov na báze magnezitu – ide o zriadenie výroby inovatívnych stavebných materiálov využitím lokálne dostupných surovín – magnezitu, ktorý sa vo veľkej miere vyskytuje v okrese Revúca. Súčasťou je vybudovanie výrobných priestorov a zabezpečenie technologických zariadení pre výrobu.

Modernizácia a doplnenie strojného vybavenia - ide o modernizáciu a doplnenie strojového vybavenia pri výrobe dopravných značiek, mestského mobiliáru, smetných košov.

Rozšírenie výrobných priestorov – v projekte ide o výstavbu prevádzkových priestorov – šatne a jedálne, prepojenie už existujúcich hál, oddelenie tryskania od výrobných priestorov a inštaláciu automatizovaného skladového priestoru. Počet novovytvorených pracovných miest: 30-50.

Veľkokapacitné vrecia – ide o rozšírenie výrobných priestorov firmy a výrobného portfólia, modernizáciu strojov a zariadení na výrobu, balenie a skladovanie „big-bagov“.

Vývarovňa a cukráreň – ide o zriadenie vývarovne a cukrárne mestom Jelšava za účelom zlepšenia a skvalitnenia dostupnosti služieb pre obyvateľov mesta a okolia.

Auto vŕakovisko – projekt chce vytvoriť autorizované auto vŕakovisko pre spracovanie starých automobilov.

Rozvoj reklamnej spoločnosti – ide o nákup novej technológie (sieťotlačový automat, osvitová jednotka, vrstviaci stojan, digitálne tlačiarne – printflex, sublimácia, priama tlač tričiek) a rozšírenie výroby pre etablovanú firmu.

Modernizácia a rozšírenie výroby pánskej konfekcie - projekt chce nadviazať na históriu výroby kvalitnej pánskej konfekcie, ktorá sa vyrába v blízkych závodoch OZETA-Tornaľa

Opatrenie B.2 Vybudovanie podpornej infraštruktúry pre rozvoj cestovného ruchu

Zamerané na využitie kultúrno-historického a prírodného potenciálu okresu pre rozvoj cestovného ruchu a vybudovanie verejnej infraštruktúry pre rozvoj cestovného ruchu, vytvorenie platformy poskytovateľov služieb v cestovnom ruchu a organizovanie pravidelných stretnutí s cieľom zaviesť destinačný manažment rozvoja cestovného ruchu a na vytvorenie a realizáciu stratégie rozvoja cestovného ruchu v okrese.

Aktivita B.2.1. Spracovanie strategického dokumentu o rozvoji cestovného ruchu na území okresu v kontexte širších vzťahov medzi prirodzenými destináciami a vzájomného prepojenia aktivít na územiach NRO

Stratégia rozvoja cestovného ruchu bude vychádzať z existujúceho kultúrno-historického a prírodného potenciálu pre rozvoj cestovného ruchu a agroturizmu a bude obsahovať podrobnú analýzu prostredia a ciele a opatrenia pre rozvoj cestovného ruchu v okrese. Stratégia bude spracovaná Centrom na podporu regionálneho rozvoja Tornaľa a financovaná z regionálneho príspevku, ktorý je súčasťou navrhovaného rozpočtu Centra na podporu regionálneho rozvoja. Na základe záverov tejto stratégie budú navrhované a podporované konkrétne projekty slúžiace cestovnému ruchu v okrese.

Aktivita B.2.2. Vytvorenie koordinačnej platformy poskytovateľov služieb v oblasti cestovného ruchu

Cieľom platformy je koordinovať aktivity a projekty v cestovnom ruchu na území okresu v súlade s výsledkami stratégie (aktivita B.2.1).

Predpokladané zdroje financovania:	RP, súkromné zdroje
Celkový rozpočet:	90 tis. EUR
Z toho výška RP:	50 tis. EUR
Kľúčoví partneri (gestori):	MDVRR SR, podnikateľské subjekty
Partneri:	Rozvojová rada okresu, mestá a obce okresu
Termín realizácie:	2016 – 2020
Účel RP:	založenie Oblastnej orgnizácie cestovného ruchu , náklady na prevádzku, vybavenie, mzdy, aktivity
Prijímateľ RP:	oprávnení prijímateľa na základe zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákona č. 378/2016 Z. z .

Aktivita B.2.3. Vytvorenie podmienok pre možnosť podpory minimálne 10 projektov rozvoja infraštruktúry cestovného ruchu

Aktivita je zameraná na podporu projektových zámerov zlepšujúcich a budujúcich verejnú infraštruktúru v oblasti cestovného ruchu. Regionálny príspevok je určený aj na realizáciu vybraných opatrení a aktivít, ktoré bude obsahovať stratégia rozvoja cestovného ruchu okresu.

Predpokladané zdroje financovania:	RP, OP ĽZ, vlastné zdroje, PRV, investičná pomoc (§7)*
Celkový rozpočet:	2 830 tis. EUR
Z toho výška RP:	550 tis. EUR
Z toho orientačne EŠIF	1 000 tis. EUR
Vytvorené pracovné miesta:	70
Kľúčoví partneri (gestori):	MPRV SR, MDVRR SR, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, podnikateľské subjekty
Partneri:	Rozvojová rada okresu, mestá a obce okresu, subjekty územnej spolupráce
Termín realizácie:	2016 – 2020

Účel RP:	realizácia vybraných opatrení a aktivít zo stratégie rozvoja CR okresu, projektová dokumentácia, stavebné úpravy, vybavenie, VO a iné výdavky súvisiace s realizáciou projektov
Prijímateľ RP:	mestá a obce okresu, Združenie CR, subjekty územnej spolupráce a iné právnické osoby

*v zmysle zákona č. 561/2007 Z. z. o investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zoznam indikatívnych projektov:

Projekt rozvoja „Morského oka“ Tornaľa – ide o vybudovanie vodného svetu s celoročnou prevádzkou doplnený ubytovaním. Hlavný cieľom projektu je vybudovať „eko-aquapark“ európskeho významu. Súčasťou projektu sú letný amfiteáter a letný športový areál.

Projekty Správy Národného parku Muránska planina – obsahom je vybudovanie rôznych náučných chodníkov na území NP MP napr.: náučný chodník Muránsky hrad, náučný chodník Stožka. Obsahom projektu je najmä oprava resp. výmena poškodených drevených konštrukcií informačných panelov, výmena informačných tabúl – opätovné vytlačenie a namontovanie, rekonštrukcia a nátery lavíc a stolov oddychových miest.

Vybudovanie infraštruktúry pre cestovný ruch na Prednej hore – obsahom projektu je zriadiť požičovňu bicyklov, elektrických bicyklov, kolobežíek, bežíek so servisným zázemím, postaviť zastrešený viacjazyčný informačný panel - Aktívna rekreácia, vytvoriť zónu očisty studenou vodou – Kneippov kúpeľ na otvorenom priestranstve využitím prebytkovej vody po dohode s VVS, a. s., vytvoriť chodník pre peších v oblasti Predná Hora OLÚP – Predná Hora rekreačný areál, s miestami pre oddych a viacjazyčnými informačnými tabuľami o prírode, histórii a súčasnosti oblasti.

Múzeum potápania Revúca – ide o zriadenie unikátnej potápačskej expozície s európskym významom (zakúpenie zbierky Petra Ferdinandyho).

Rekonštrukcia kúpaliska Revúca – ide o zásadnú modernizáciu existujúceho kúpaliska – vytvorenie areálu s hracími a oddychovými zónami, úprava bazénov, rekonštrukcia budovy a hygienických priestorov s celkovým zvýšením kapacity a atraktivity existujúceho kúpaliska.

Cyklocesta Muráň – Revúca – ide o vybudovanie nového cyklochodníka, ktorý bude nadväzovať na existujúcu sieť cyklociest v okrese.

Cyklocesta Mokrý Lúka – Revúcka Lehota – ide o rozšírenie existujúcej siete cyklociest a cyklochodníkov v okrese.

C. ROZVOJ ĽUDSKÝCH ZDROJOV A ZVYŠOVANIE KVALIFIKÁCIE NEZAMESTNANÝCH

Štruktúra nezamestnaných - uchádzačov o zamestnanie v okrese je nepriaznivá, viac ako polovica uchádzačov má len základné ukončené resp. neukončené vzdelanie. Je potrebné vo zvýšenej miere zabezpečiť intervencie v oblasti vzdelávania, zvyšovania kvalifikácie, tréningov atď. s cieľom zlepšiť štruktúru uchádzačov o zamestnanie a zatriktívniť trh práce v okrese pre potenciálnych podnikateľov.

Prioritná oblasť je zameraná na posilnenie, prestavbu a modernizáciu existujúcej vzdelávacej infraštruktúry na úrovni okresu, aby bola schopná flexibilne a kvalitne reagovať na regionálne potreby trhu práce s ohľadom na špecifiká disponibilnej pracovnej sily a uchádzačov o zamestnanie.

Opatrenie C.1 Zlepšenie prístupu na trh práce v okrese pre dlhodobo nezamestnaných, mladých, nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnutých

Hlavnými nástrojmi, ktoré majú napomôcť zmene štruktúry vzdelávacej infraštruktúry s ohľadom na regionálny kontext sú:

- využitie národných projektov ÚPSVaR pre zvýšenie zamestnanosti UoZ,
- vybudovanie regionálnych centier vzdelávania – stredísk dopytovo a na prax orientovaného školstva,
- vybudovanie tréningových centier, ako pracovných inkubátorov s dôrazom na rozvoj zručností v napojení na stredné odborné školy v okrese,
- podpora investícií do predprimárneho a primárneho vzdelávania.

Hlavným cieľom tejto aktivity je zlepšiť postavenie UoZ na trhu práce, zvýšiť zamestnateľnosť a zamestnanosť UoZ a znevýhodnených UoZ podporou vytvárania pracovných miest, znížiť nezamestnanosť, osobitne dlhodobú nezamestnanosť, podpora rozvoja miestnej a regionálnej zamestnanosti. Ide o nasledovné národné projekty:

- **vytváranie nových pracovných miest pre uchádzačov o zamestnanie**, osobitne dlhodobo nezamestnaných v najmenej rozvinutých okresoch, ktoré dlhodobo vykazovali vysokú mieru evidovanej nezamestnanosti prostredníctvom pripravovaného Národného projektu „Cesta na trh práce“ financovaného z OP ĽZ,
- **zvýšenie zamestnanosti, zamestnateľnosti a účasti mladých ľudí (NEET) na trhu práce** financovaných z OP ĽZ prostredníctvom národných projektov:
 - Praxou k zamestnaniu,
 - Absolventská prax šartuje zamestnanie,
 - Úspešne na trhu práce.
- **zvýšenie zamestnanosti, zamestnateľnosti a zníženie nezamestnanosti s osobitným dôrazom na dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnuté osoby financovaných z OP ĽZ prostredníctvom národných programov:**
 - Šanca na zamestnanie,
 - Cesta z kruhu nezamestnanosti,
 - Chceme byť aktívni na trhu práce (50+),
 - Podpora zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím,

- Podpora zamestnávania UoZ prostredníctvom vybraných aktívnych opatrení na trhu práce,
- Zapojenie nezamestnaných do obnovy kultúrneho dedičstva,
- Cesta na trh práce (prípravovaný NP) - podpora zamestnávania UoZ, najmä znevýhodnených UoZ

Opatrenie bude napĺňané aj prostredníctvom Integrovaného centra poradenstva pri UPSVaR Revúca.

Predpokladané zdroje financovania:	OP LZ
Celkový rozpočet:	3 400 tis. EUR
Z toho výška RP:	-
Kľúčoví partneri (gestori):	MPSVR SR, Rozvojová rada okresu, mestá a obce okresu
Partneri:	Úrad práce Revúca
Termín realizácie:	2016-2020

* Pozn.: Celkový rozpočet na realizáciu NP UPSVAR pre všetky najmenej rozvinuté okresy je 50 mil. EUR na 5 rokov, z toho orientačne pre okres Revúca 3 400 tis. EUR.

Opatrenie C.2 Vybudovanie podpornej infraštruktúry pre vzdelávanie

Opatrenie je zamerané na kompletizáciu systému vzdelávania v súlade s aktuálnymi a perspektívnymi požiadavkami trhu práce.

Aktivita C.2.1 Vytvorenie a dobudovanie 2 regionálnych centier vzdelávania/COVP

Regionálne centrá vzdelávania (RCV) sú určené pre prípravu kvalifikovanej pracovnej sily pre malé a stredné podniky. Cieľovou skupinou RCV sú žiaci SOŠ a iné osoby, ktoré majú záujem o doplnenie, obnovenie, rozšírenie alebo prehĺbenie kvalifikácie alebo nadobudnutie novej, čiastočnej alebo úplnej kvalifikácie. RCV môže rekvalifikovať uchádzačov o zamestnanie v spolupráci s ÚPSVR SR. Vzdelávanie sa realizuje s dôrazom na získavanie praktických zručností.

Stredná odborná škola poskytujúca odborné vzdelávanie a prípravu vo vybraných študijných a učebných odboroch a akreditované programy ďalšieho odborného vzdelávania, ktoré promptne reagujú na aktuálnu potrebu trhu práce v danom regióne môže popri svojom názve používať aj označenie „Regionálne centrum vzdelávania“. SOŠ - RCV musí mať vybavené učebné priestory a dielne praktického vyučovania súčasnou modernou technikou nevyhnutnou pre danú kvalifikáciu.

Aktivita je zameraná na prípravu pracovnej sily pre profesie indikované UPSVaR v Revúcej ako chýbajúce, po ktorých je dopyt v regionálnych podnikateľských subjektoch. Regionálne centrá vzdelávania budú slúžiť na zlepšenie kvality a dostupnosti praktického vzdelávania v profesiách

požadovaných trhom práce. Zabezpečia využitie odborných personálnych a technických kapacít stredných odborných škôl pre posilnenie profesijného vzdelávania a na realizáciu kvalifikačných a rekvalifikačných kurzov (možnosť zapojenia subjektov sociálnej ekonomiky). Ide najmä o:

- obnovu a modernizáciu miest výkonu praktického vyučovania v rámci študijných odborov a učebných odborov SOŠ s uplatnením sa na trhu práce,
- vytvorenie spoločnej platformy pre profesijné vzdelávanie na úrovni stredného odborného školstva a celoživotného vzdelávania vrátane vzdelávania manažérov pre subjekty sociálnej ekonomiky,
- podporu odborov vzdelávania stredných odborných škôl a ďalších odborov podľa požiadaviek trhu práce.

Predpokladané zdroje financovania:	RP, IROP, OP LZ
Celkový rozpočet:	400 tis. EUR
Z toho výška RP:	320 tis. EUR
Z toho orientačne EŠIF:	80 tis. EUR
Kľúčoví partneri (gestori):	MPRV SR, MŠVVŠ SR, Stredná odborná škola gen. Viesta, Revúca, Stredná odborná škola Tornaľa
Partneri:	BBSK, Rozvojová rada okresu
Termín realizácie:	2016 – 2020
Účel RP:	projektová dokumentácia, stavebné úpravy, vybavenie, VO a iné výdavky súvisiace s realizáciou projektov
Prijímateľ RP:	SOŠ gen. Viesta Revúca, SOŠ - Szakközépiskola Tornaľa

Zoznam indikatívnych projektov:

Regionálne centrum vzdelávania na SOŠ gen. Viesta, Revúca – v projekte ide o vybudovanie CNC tréningového centra s dvomi CNC kompaktnými strojmi a dvanástimi simulátormi riadenia, modernizáciu zariadenia elektrotechnických dielní využitím systémov Vario LAB a Vario CLICK, zvýšenie zručností žiakov ako aj účastníkov celoživotného vzdelávania v uvedených oblastiach, najmä činností súvisiacich s CNC strojmi na obrábanie kovu alebo dreva, zlepšenie uplatniteľnosti na trhu práce absolventov školy a absolventov celoživotného vzdelávania, rekvalifikáciu uchádzačov o zamestnanie. Centrum bude slúžiť ako rekvalifikačné centrum na SOŠ gen. Viesta na zabezpečenie kvalifikácie a rekvalifikácie pracovnej sily.

Regionálne centrum vzdelávania na SOŠ Tornaľa bude poskytovať vzdelávanie najmä v oblasti poľnohospodárstva, spracovanie dreva, rozvoja cestovného ruchu a tiež podľa návrhov UPSVaR Revúca v profesiách požadovaných trhom práce. Taktiež bude zabezpečovať vzdelávanie pre pracovníkov, pôsobiach v subjektoch sociálnej ekonomiky a celoživotné vzdelávanie pre dospelých.

Aktivita C.2.2 Vybudovanie minimálne 3 tréningových centier

Tréningové centrá budú vytvorené pri miestnych sociálnych podnikoch vo väzbe na SOŠ, zabezpečujúcich rekvalifikáciu a prípravu na povolanie ľudí s neukončeným základným vzdelaním.

Tréningové centrum zabezpečuje ďalšie vzdelávanie dospelých v súlade s ustanoveniami zákona č. 568/2009 Z. z. o celoživotnom vzdelávaní. Cieľovou skupinou tréningových centier sú najmä znevýhodnení uchádzači o zamestnanie. Tréningové centrum vykonáva prípravu na výkon jednoduchých pracovných činností a môže rekvalifikovať uchádzačov o zamestnanie v spolupráci s ÚPSVR SR. Vzdelávanie sa realizuje s dôrazom na získavanie praktických zručností.

Činnosť tréningového centra je organizovaná subjektom sociálnej ekonomiky. Subjekt sociálnej ekonomiky zabezpečuje praktický výcvik a stredná odborná škola zabezpečuje teoretickú prípravu ďalšieho vzdelávania. Praktický výcvik sa realizuje v priestoroch vhodných na zabezpečenie daného vzdelávacieho programu /modulu vzdelávania (t.j. ktorý spĺňa materiálno-technické podmienky na výkon praxe) a teoretická príprava sa realizuje v priestoroch strednej odbornej školy alebo inej vzdelávacej inštitúcie.

Predpokladané zdroje financovania:	RP, OP EZ
Celkový rozpočet:	180 tis. EUR
Z toho výška RP:	150 tis. EUR
Z toho orientačne EŠIF:	30 tis. EUR
Vytvorené pracovné miesta:	10
Kľúčoví partneri (gestori):	MPSVR SR, ÚPSVaR Revúca, MŠVVŠ SR, mestá a obce okresu
Partneri	Rozvojová rada okresu, subjekty sociálnej ekonomiky okresu, Stredná odborná škola gen. Viesta Revúca, Stredná odborná škola Tornaľa, SSOŠ Revúca,
Termín realizácie:	2016 – 2020
Účel RP:	vybudovanie min. 3 tréningových centier, vzdelávacie, školiace a tréningové aktivity a iné výdavky súvisiace s realizáciou projektov
Prijímateľ RP:	mestá a obce okresu

Aktivita C.2.3 Podpora investícií do predprimárneho vzdelávania a primárneho vzdelávania

Cieľom je zlepšenie vzdelávania predovšetkým detí z málo podnetného rodinného prostredia a to zvýšením kapacít. V rámci aktivít dôjde k úprave a prestavbe existujúcich priestorov ZŠ a MŠ. Cieľom je zvýšiť zaškolenosť detí materských škôl a zabezpečiť kvalitné predprimárne vzdelávanie prispievajúce k zvládnutiu povinnej školskej dochádzky a tiež zvýšiť odborné zručnosti a vzdelanosť žiakov základnej školy a skvalitniť odborné vybavenie existujúcich prírodovedných, technických učební a laboratórií školy.

Predpokladané zdroje financovania:	RP, OP ĽZ, IROP, mestá a obce okresu
Celkový rozpočet:	650 tis. EUR
Z toho výška RP:	250 tis. EUR
Z toho orientačne EŠIF:	350 tis. EUR
Vytvorené pracovné miesta	10
Kľúčoví partneri (gestori):	MŠVVŠ SR, MV SR, MPRV SR, ZŠ a MŠ Jelšava
Partneri:	Rozvojová rada okresu, mesto Jelšava, obce
Termín realizácie:	2016-2020
Účel RP:	projektová dokumentácia, stavebné úpravy, vybavenie, verejné obstarávanie a iné výdavky súvisiace s realizáciou projektov
Prijímateľ RP:	zriaďovatelia škôl resp. ZŠ a MŠ ako právnické osoby

Zoznam indikatívnych projektov:

Úprava a prestavba existujúcich priestorov ZŠ s MŠ Jelšava:

Investičné aktivity:

- Rekonštrukcia elektrických a vodovodných rozvodov v areáli ZŠ s cieľom zabezpečiť súlad s technickými normami a príslušnými predpismi, prevencia častej poruchovosti
- Zateplenie E pavilónu(bývalej sovietskej školy) a vytvorenie priestorov pre nultý ročník, ako možnosť preklenutia obdobia medzi predprimárnym a primárnym vzdelávaním, pre žiakov z menej podnetného prostredia, aby neboli hneď umiestňovaní do špeciálnych ZŠ
- Rekonštrukcia dielni – získavanie praktických zručností detí z MRK pre ďalšie vzdelávanie v remeselníckych povolaniach a pre vedenie domácnosti (drevodielňa, kovodielňa, cvičná kuchynka)
- Obnovenie telocvični a športového areálu ZŠ – rozvoj pohybových aktivít a zapájanie MRK do kolektívnych športov
- Modernizácia priestorov vo vlastníctve mesta pre mimoškolskú činnosť a výchovu k rodičovstvu, zapojenie rodičov do aktivít prostredníctvom ich detí
- Rekonštrukcia a vybavenie kuchyne v Materskej škole – podávanie pravidelnej a zdravej stravy zvýši záujem o predprimárne vzdelávanie z prostredia MRK a prispeje k pravidelným stravovacím návykom

Neinvestičné aktivity:

- Vzdelávací program ZŠsMŠ je rozdelený do 2 vzdelávacích línií a to 1. enviromentálna výchova a 2. pracovné zručnosti, v zmysle toho sú plánované aj všetky aktivity, ktoré sa budú vykonávať v uvedených priestoroch
- mimoškolská činnosť ako súčasť prevencie sociálno - patologických javov spoločnosti, využitie voľného času a inkluzívne aktivity pre deti z MRK

Aktivita C.2.4 Vytvorenie Klastra prípravy a vzdelávania pre trh práce

Cieľom tejto aktivity je vytvorenie klastra poradenských a vzdelávacích inštitúcií, ktorý bude **zabezpečovať ucelený systém kariérneho poradenstva a vzdelávania pre potreby regionálneho trhu práce** prostredníctvom akreditovaných programov vzdelávania a súboru diagnostických, motivačných a poradenských programov zameraných na diagnostiku pracovného potenciálu a identifikáciu vhodnej profesijnej orientácie s ohľadom na potreby regionálneho trhu práce.

Predpokladané zdroje financovania:	OP LZ, RP, mestá a obce
Celkový rozpočet:	150 tis. EUR
Z toho výška RP:	50 tis. EUR
Z toho orientačne EŠIF:	80 tis. EUR
Vytvorené pracovné miesta:	2
Kľúčoví partneri (gestori):	MPSVR SR, UPSVAR Revúca
Partneri:	podnikateľské subjekty, školy, subjekty územnej spolupráce, špecializované poradenské a vzdelávacie inštitúcie, Rozvojová rada okresu, mestá a obce okresu Revúca
Termín realizácie:	2016 – 2020
Účel RP:	založenie Združenia, náklady na prevádzku, vybavenie, odmeny a iné výdavky súvisiace s realizáciou projektov
Prijímateľ RP:	oprávnení prijímateľa na základe zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 378/2016 Z. z.

Aktivita C.2.5 Rozvoj pilotného modelu procesu diagnostiky a rediagnostiky detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v regióne s cieľom zvýšiť ich úspešnosť pri dosahovaní vzdelávacích výsledkov. Cieľom je zrealizovanie a postupné zníženie počtu rómskych detí zaradených do špeciálnych škôl. Aktivita sa uskutoční v partnerstve ÚSVRK a MŠVVŠ SR.

D. ROZVOJ SOCIÁLNEJ EKONOMIKY A SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Špecifická situácia v okrese, spočívajúca vo vyššom zastúpení marginalizované rómske komunity (MRK) si vyžaduje intervencie vo forme podpory vzniku subjektov sociálnej ekonomiky a podpory založenia nových a podpory existujúcich komunitných centier.

Subjekty sociálnej ekonomiky - sociálne podniky budú vytvárať podmienky na zamestnávanie uchádzačov o zamestnanie najmä z radov MRK. Predpokladáme ich založenie hlavne orgánmi miestnej samosprávy. Hlavným cieľom činnosti sociálneho podniku bude opätovné nadobudnutie pracovných návykov zamestnancov, ktorí boli uchádzačmi o zamestnanie, zabezpečenie ich mzdových príjmov a zníženie sumy vyplácaných dávok v hmotnej núdzi v okrese.

Intervencie do zriadenia nových a skvalitnenia existujúcich sociálnych a zdravotných služieb zlepšia nielen kvalitu a rozsah týchto služieb pre obyvateľov okresu ale zatraktívnia okres aj pre návštevníkov prípadne aj potenciálnych investorov.

Opatrenie D.1 Podpora rozvoja sociálnej a miestnej ekonomiky

Podpora založenia min. 5 subjektov sociálnej ekonomiky a subjektov na podporu lokálnej zamestnanosti s cieľom vytvorenia medzitrhu práce špecificky pre príslušníkov MRK, ktoré budú zamerané na verejno-prospešné práce v oblastiach:

- stavebné pomocné a údržbárske práce, zámočnícke a klampiarske práce, stolárske práce,
- údržba miestnych komunikácií, verejných priestranstiev, obecných zariadení,
- budovanie chodníkov, lávok, parkovacích priestorov a udržiavanie a zlepšovanie životného prostredia obyvateľov,
- výroba cestovín,
- ovocinárstvo, výkup divo rastúceho ovocia, bylín a húb, spracovanie ovocia sušením alebo mletím, lisovaním na šťavy a sirupy až po výrobu vín a destilátov atď.,
- výroba betónových dielov (dlažba, stĺpy, odvodňovacie žľaby, ap.), asphaltovanie výtľakov na obecných cestách,
- starostlivosť o lesný fond a výsadba drevín, čistenie lesných ciest, spracovanie kalamitného dreva a náletových drevín na palivové účely,
- starostlivosť o kultúrne pamiatky,
- hydromelioračné práce, protipovodňové opatrenia, prečisťovanie vodných tokov, ekologické práce ap. orientované na rozvoj vidieka.

Zámerom je, aby podniky sociálnej ekonomiky a subjekty na podporu lokálnej zamestnanosti zamerané na starostlivosť o lesný fond úzko spolupracovali so štátnym podnikom Lesy SR.

Predpokladané zdroje financovania:	RP, OP ĽZ, SIH, mestské a obecné rozpočty
Celkový rozpočet:	800 tis. EUR

Z toho výška RP:	685 tis. EUR
Z toho orientačne EŠIF:	85 tis. EUR
Vytvorené pracovné miesta:	70
Kľúčoví partneri (gestori):	MPSVR SR, UPSVAR, MV SR, SZRB AM, mestá a obce okresu Revúca
Partneri:	podnikateľské subjekty, školy, subjekty územnej spolupráce, Rozvojová rada okresu
Termín realizácie:	2016 – 2020
Účel RP:	Založenie min. 5 subjektov sociálnej ekonomiky a subjektov na podporu lokálnej zamestnanosti, projektová dokumentácia, stavebné úpravy, vybavenie, prevádzkové náklady, VO a iné výdavky súvisiace s realizáciou projektov
Prijímateľ RP:	mestá a obce okresu, subjekty územnej spolupráce a iné právnické osoby

Zoznam indikatívnych projektov:

Obecný podnik Tornaľa – bude orientovaný na podnikateľskú činnosť v oblasti stavebných a údržbárskych prác, údržbu miestnych komunikácií, verejných priestranstiev, obecných zariadení, kultúrnych pamiatok, na budovanie chodníkov, lávok, parkovacích priestorov a udržiavanie a zlepšovanie životného prostredia obyvateľov v meste Tornaľa a obcí v regióne.

Obecný podnik Gemer – bude orientovaný na výrobu cestovín v priestoroch obce pomocou automatického stroja na výrobu rôznych tvarov a druhov cestovín; sušiareň cestovín, analyzátor vlhkosti, chladič do vnútorného prostredia, osievačka múky a pracovné stoly na manipuláciu a balenie cestovín.

Obecný podnik Muránska Dlhá Lúka – bude orientovaný na ovocinárstvo, výkup divo rastúceho ovocia, bylín a húb, spracovanie ovocia sušením alebo mletím, lisovaním na šťavy a sirupy až po výrobu vín a destilátov atď.

Obecný podnik Ratkovské Bystré – bude zameraný na výrobu betónových dielov (dlažba, stĺpy, odvodňovacie žľaby, ap.), asfaltovanie výtlkov na obecných cestách, údržbárske práce a drobné opravy pre obyvateľov obce, zámočnícke a klampiarske práce, stolárske práce.

Obecný podnik Hucín – bude zabezpečovať stavebné pomocné a údržbárske práce v obci a okolí.
Obecný podnik Jelšava – bude orientovaný na podnikateľskú činnosť v oblasti stavebných a údržbárskych prác, údržbu miestnych komunikácií, chodníkov, verejných priestranstiev, obecných zariadení, starostlivosť o lesný fond a výsadbu drevín, čistenie lesných ciest, spracovanie kalamitného dreva a náletových drevín na palivové účely, možnosť zriadenia dielne tradičných stavebných remesiel (napr. stolárskej a zámočníckej), prostredníctvom ktorej by bolo možné

zabezpečiť postupnú opravu pamiatok na požadovanej remeselnej úrovni, udržiavanie a zlepšovanie životného prostredia obyvateľov v meste Jelšava a príslušných obcí.

Opatrenie D.2 Podpora rozvoja sociálnych služieb

Popis kľúčových aktivít:

Aktivita D.2.1 Podpora založenia min. 6 subjektov komunitných centier

Komunitné centrá predstavujú dôležitú súčasť práce nielen s MRK. V okrese sa predpokladá zriadenie min. 6 takýchto centier.

Predpokladané zdroje financovania:	RP, OP LŽ*, mestské a obecné rozpočty
Celkový rozpočet:	600 tis. EUR
Z toho výška RP:	50 tis. EUR
Z toho orientačne EŠIF:	500 tis. EUR
Vytvorené pracovné miesta:	15
Kľúčoví partneri (gestori):	MPSVR SR, UPSVAR Revúca, MV SR, mestá a obce okresu Revúca
Partneri:	podnikateľské subjekty, školy, subjekty územnej spolupráce, Rozvojová rada okresu
Termín realizácie:	2016 – 2020
Účel RP:	založenie komunitných centier, projektová dokumentácia, stavebné úpravy, vybavenie, prevádzkové náklady, VO a iné výdavky súvisiace s realizáciou projektov
Prijímateľ RP:	mestá a obce okresu, MVO

*z OP LŽ (MPSVR SR) sú oprávnené iba výdavky súvisiace so vznikom nových pracovných miest pre UoZ

Zoznam indikatívnych projektov:

Komunitné centrum SNP - Centrum rómskej kultúry Revúca – cieľom projektu je výstavba nového komunitného centra so športovým areálom v problémovej lokalite mesta, podpora komunitných aktivít, voľnočasové aktivity pre deti a mládež. Centrum bude ponúkať pre deti a rodičov predškolský klub a klub pre matky s deťmi, kde sa pracovníci budú snažiť riešiť problémy rodín komplexne. Pôjde o „nízkoprahový“ klub pre deti a mládež, čo znamená, že dieťa sa zúčastní aktuálnej voľnočasovej aktivity (športová, kreatívna). Komunitné centrum bude ďalej ponúkať doučovanie pre deti a mládež, čitateľský klub, tvorivé dielne, besedy, tanečný súbor a prednášky na aktuálne témy, pre dospelých tu bude kariérne poradenstvo, základné sociálne poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, komunitnú záhradu rôzne vzdelávacie

kurzy a školenia (údržba domácnosti, finančná gramotnosť, ap.), podporu pre zdravotných asistentov.

Komunitné centrum Revúčka Revúca – cieľom je rekonštrukcia budovy a jej prispôbenie na komunitné centrum. Komunitné centrum bude poskytovať priestor, do ktorého môže vstúpiť každý člen komunity, ktorý hľadá riešenie svojej situácie, alebo chce pomáhať riešiť problémy svojej komunity (obce, mesta), pre deti a rodičov bude ponúkať centrum predškolský klub a klub pre matky s deťmi, kde sa pracovníci budú snažiť riešiť problémy rodín komplexne, pre dospelých tu bude kariérne poradenstvo, základné sociálne poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, rôzne vzdelávacie kurzy a školenia.

Komunitné centrum Skerešovo - cieľom zriadenia komunitného centra je podporovanie aktivít členov miestnej komunity prostredníctvom zvyšovania sociálnych zručností, prevencie a predchádzaniu sociálno-patologických javov, poradenskej činnosti pre potreby komunity a klienta, poskytovanie vzdelávacích a voľno časových aktivít, zmysluplné využívanie voľného času a vytvorenie nových pracovných miest.

Komunitné centrum Tornaľa – cieľom projektu je vytvoriť vhodné priestory na komunitnú prácu a rozvoj pracovných návykov dlhodobo nezamestnaných. Areál na Dobšinského ulici, v ktorom bude navrhované komunitné centrum je lokalizovaný v časti mesta, kde je najväčšia koncentrácia MRK a sociálne byty. Tento areál disponuje kapacitou vybudovania priestorov aj na sociálny podnik aj na komunitné centrum. Projekt tak zabezpečí komplexné služby pre sociálne odkázaných obyvateľov.

Komunitné centrum Držkovce – cieľom projektu je vytvoriť priestory pre UoZ z radov MRK a zabezpečiť činnosti, napomáhajúce rozvoju tejto komunity.

Komunitné centrum Gemerská Ves – cieľom vytvorenia komunitného centra je poskytnutie priestoru príslušníkom MRK na realizovanie voľno časových aktivít, vzdelávacích aktivít.

D.2.2 Rozšírenie siete poskytovateľov a zlepšenie kvality sociálnych a zdravotných služieb

Podpora modernizácie a rozširovanie poskytovaných zdravotníckych služieb v zdravotných centrách v rámci okresnej siete centier integrovanej zdravotnej starostlivosti v obciach s vysokou mierou nezamestnanosti a zdravotným rizikom. Centrá budú integrovať funkciu zdravotnej starostlivosti a podpory zdravia a budú zriadené v súlade so zámermi MZ SR.

Predpokladané zdroje financovania:	RP, mestské a obecné rozpočty, OP ĽZ*, súkromné zdroje
Celkový rozpočet:	2 500 tis. EUR
Z toho výška RP:	150 tis. EUR
Z toho orientačne EŠIF:	500 tis. EUR
Vytvorené pracovné miesta:	33

Kľúčoví partneri (gestori):	MPSVR SR, UPSVAR Revúca, mestá a obce okresu Revúca
Partneri:	subjekty územnej spolupráce, Rozvojová rada okresu Revúca
Termín realizácie:	2016 – 2020
Účel RP:	podpora zriadenia sociálnych zariadení, projektová dokumentácia, stavebné úpravy, vybavenie, VO a iné výdavky súvisiace s realizáciou projektov
Prijímateľ RP:	mestá a obce okresu, MVO a iné právnické osoby

*z OP EZ (MPSVR SR) sú oprávnené iba výdavky súvisiace so vznikom nových pracovných miest pre UoZ

Zoznam indikatívnych projektov:

Vybudovanie Krízového strediska pre matky s deťmi v spolupráci s ECAV najmä pre ženy vystavené domácemu násiliu - ide o rozšírenie portfólia sociálnych služieb, ktoré v okrese nie sú poskytované. Zriaďovateľom bude mesto Jelšava.

Zriadenie Denného stacionára pre seniorov – cieľom projektu je umožniť pracujúcim občanom, ktorých rodičia vyžadujú celodennú starostlivosť kvalifikovanú opateru v dennom stacionári bez toho, aby boli nútení opustiť svoje zamestnanie. Táto sociálna služba v okrese nie je zatiaľ poskytovaná. Denný stacionár bude zriadený v spolupráci s neziskovou organizáciou v Jelšave.

Zriadenie Domovov sociálnych služieb Muráň – v budove bývalého penziónu s kapacitou 25 lôžok vrátane dvoch nadštandardných izieb. Súčasťou projektu je bezbariérový prístup do budovy a taktiež vybavenie DSS bude prispôsobené pre ľudí odkázaných na invalidný vozíček. V DSS bude aj pracovňa s mangľom a kuchyňa, ktorá sa môže využívať nielen pre klientov DSS. V prípade záujmu by sa otvorila aj „škôlka pre seniorov“.

Domov sociálnych služieb Ratková – cieľom projektu je zriadiť chýbajúcu sociálnu službu, po ktorej je v mikroregióne dopyt. DSS bude zriadené v areáli bývalej internátnej školy, ktorý je majetkom obce Ratková.

Domov sociálnych služieb Leváre – cieľom je zriadiť novú sociálnu službu v obci v existujúcej vhodnej budove v obci Leváre.

Zariadenie sociálnych služieb Kúpele Revúca – cieľom projektu je rozšíriť sociálne služby, poskytované v zmysle zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov v meste Revúca. Po bezodplatnom prevode zdevastovanej budovy bývalých kúpeľov zo štátu na mesto a jej následnej rekonštrukcii projekt vytvorí 10 miest pre klientov nového zariadenia.

Vytvorenie iniciatívy partnerstva **„Zdravý región Revúca“** – v projekte ide o vytvorenie platformy poskytovateľov sociálnych a zdravotných služieb v okrese.

Opatrenie D.3 Podpora realizácie modelových projektov /MRK

Modelové projekty obsahujú pilot svojpomocnej výstavby, rozvoj lokálneho hospodárstva, vzdelávacie programy a iné.

Predpokladané zdroje financovania:	RP, OP LZ, SIH, mestské a obecné rozpočty
Celkový rozpočet:	350 tis. EUR
Celková výška RP:	100 tis. EUR
Z toho orientačne EŠIF:	230 tis. EUR
Vytvorené pracovné miesta:	10
Kľúčoví partneri (gestori):	UPSVAR Revúca, MVO, USVRK, MV SR, SZRB AM
Partneri:	Rozvojová rada okresu, mestá a obce okresu Revúca
Termín realizácie:	2016 – 2020
Účel RP:	podpora modelových projektov, školiace aktivity, investičné aktivity, projektová dokumentácia, stavebné práce, vybavenie, VO a iné výdavky súvisiace s realizáciou projektov
Prijímateľ RP:	mestá a obce okresu, MVO

Zoznam modelových projektov:

Mosty z chudoby - školenie je určené odborným profesionálnym pracovníkom samosprávy, školstva, zdravotníctva a ďalších inštitúcií, ktorých zamestnanci prichádzajú do osobného kontaktu s ľuďmi zažívajúcimi chudobu, bez ohľadu na príslušnosť k etnickej alebo kultúrnej skupine. Absolvovanie školenia pomáha odborným pracovníkom porozumieť ľuďom, ktorí sa narodili a dospeli v prostredí medzigeneračne reprodukovanej chudoby, z ktorého sa nedokážu bez pomoci a podpory vymaniť. Školenie Mosty z chudoby bolo vytvorené na základe skúmania a poznania chudoby vo viacerých krajinách sveta. Školenie realizujú certifikovaní škoolitelia (Napr. ETP Slovakia / Úsvit o. z.).

Siedmy kľúč - neformálne a zážitkové vzdelávanie podľa modelu Evy Farkašovej - občianske združenie PROXIMA.

Detstvo deťom - príprava detí predškolského veku 3-6 podľa modelu p. Eleonóra Liptákov, Dobšiná.

Content free vzdelávanie pre deti 3-6 rokov podľa Feuersteinového programu, (ETP Slovakia).

Vytvorenie komunitného centra podľa modelu multifunkčného komunitného centra Valaská, Združenie mladých Rómov, www.youngroma.sk.

Výstavba rodinných domov pre MRK svojpomocne (podľa modelu Rankovce - okres Košice-okolie) v obci Hucín s cieľom opätovného nadobudnutia zručností dlhodobo nezamestnaných a zlepšenia podmienok bývania.

Podpora kreativity a umeleckého cítenia MRK podľa modelu „Artfarm“ Drienovec.

Rozvoj **lokálneho hospodárstva** podľa modelu Turňa nad Bodvou.

E. ZLEPŠENIE STAVU VEREJNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Intervencie do verejnej infraštruktúry – dopravnej, environmentálnej, kultúrnej zlepšia jej zlý stav, čo je nutným predpokladom pre zvýšenie atraktivity okresu pre nových investorov aj pre turistov. Samotné investície vytvoria nové pracovné miesta a vytvárajú podmienky pre nové potenciálne pracovné miesta na základe zlepšenej infraštruktúry. Početné kultúrne pamiatky v okrese spoluvytvárajú kultúrno-historický potenciál pre rozvoj cestovného ruchu a s tým spojené nové pracovné príležitosti.

Opatrenie E.1 Zlepšenie stavu kultúrnej infraštruktúry

Obsahom tohto opatrenia sú:

- Projekty rekonštrukcií a obnovy kultúrnych pamiatok vo vlastníctve štátu,
- Projekty rekonštrukcií a obnovy kultúrnych pamiatok vo vlastníctve miestnej samosprávy v okrese,
- Projekty podpory rekonštrukcií a obnovy kultúrnych pamiatok vo vlastníctve súkromných právnických a fyzických osôb,
- Vybudovanie Mestského múzea, Historického skanzenu, Mestskej galérie v meste Tornaľa.

Regionálny príspevok bude použitý najmä na prípravu investičných akcií: architektonické štúdie, projektovú dokumentáciu pre účely stavebného povolenia, realizačnú projektovú dokumentáciu, inžiniersku činnosť, stavebné povolenie ap., prípadne aj na čiastočné financovanie alebo spolufinancovanie niektorých investičných projektov.

Predpokladané zdroje financovania:	RP, mestské a obecné rozpočty, „Obnovme si svoj dom“, súkromné zdroje
Celkový rozpočet:	2 700 tis. EUR
Z toho výška RP:	350 tis. EUR
Z toho orientačne iné:	1 000 tis. EUR
Vytvorené pracovné miesta:	20
Kľúčoví partneri (gestori):	mestá a obce okresu Revúca

Partneri:	podnikateľské subjekty, subjekty územnej spolupráce, Rozvojová rada okresu Revúca
Termín realizácie:	2016 – 2020
Účel RP:	podpora vybraných investičných projektov, riešenie havarijného stavu budovy MsÚ Tornaľa, projektová dokumentácia, stavebné úpravy, vybavenie, VO a iné výdavky súvisiace s realizáciou projektov
Prijímateľ RP:	mestá a obce okresu

Zoznam indikatívnych projektov:

Rekonštrukcia a modernizácia kúrie Tornaľa - cieľom projektového zámeru je poskytovať ďalšie služby v oblasti reštauračného stravovania a kaviarne, výklad a predaj tradičných remeselníckych výrobkov, školiace služby a spoločenské podujatia v priestoroch kúrie.

Rekonštrukcia NKP kaštieľ Coburgovcov Jelšava ide o rekonštrukciu strechy, odvodnenie nádvorja, rekonštrukciu hlavnej časti budovy kaštieľa za účelom prezentačných a výstavných priestorov, obnovy fasády hlavnej budovy a konzervácie ostatných častí po konzultácii s Krajským pamiatkovým úradom.

Rekonštrukcia NKP Reduta Skalka Jelšava – ide o rozšírenie aktivít Osvetového centra vyšehradskej kultúry Jelšava a vybudovanie turisticko – informačného centra v nadväznosti na Gotickú cestu a lokalitu Hrádok.

Rekonštrukcia NKP kostola v obci Rybník (ECAV) - cieľom projektu je rekonštrukcia, obnova kostola a tým aj záchrana tejto kultúrnej pamiatky, ktorá je reprezentatívnou stredovekou stavbou nielen v rámci regiónu Gemera.

Rekonštrukcia NKP fasády kostola v obci Muránska Dlhá Lúka.

Rekonštrukcia divadelnej sály Mestského domu kultúry Revúca – rozšíriť a skvalitniť služby Mestského kultúrneho strediska.

Obnova kaštieľa a parku v mestskej časti Králik (NKP 973/2) – ide o NKP, ktorú je potrebné zrekonštruovať a sprístupniť domácim aj zahraničným návštevníkom v rámci rozvoja cestovného ruchu.

Obnova a revitalizácia historického parku Zoltánka – ide o vzácny historický park, ktorého obnova zatriaktívni nielen mesto Tornaľa, ale celý región a umožní rozvoj cestovného ruchu.

Riešenie havarijného stavu strechy na MsÚ Tornaľa – oprava strechy a stavebné úpravy kancelárskych priestorov v podkroví – súvisí so zriadením Centra na podporu regionálneho rozvoja ako sekretariátu Rozvojovej rady okresu.

Obnova NKP Hrad Muráň - ide o postupnú obnovu hradu realizovanú Obcou Muráň v spolupráci s Krajským pamiatkovým úradom. Obnova je zameraná na postupnú konzerváciu autenticky zachovanej torzálnnej architektúry s cieľom prezentovať pamiatku širokej verejnosti ako voľne prístupný kultúrno-turistický cieľ v lokalite Gemeru.

Opatrenie E.2 Vytvorenie podmienok pre zlepšenie stavu ostatnej infraštruktúry

Obsahom tohto opatrenia je:

- Obnova a údržba korýt riek, revitalizáciu starého ramena Muránky pomocou subjektu sociálnej ekonomiky,
- Zlepšenie kvality miestnych komunikácií,
- Zlepšenie stavu športovej infraštruktúry,
- Zlepšenie stavu verejných medzi blokových priestorov,
- Zvýšenie bezpečnosti na verejných priestoroch,
- Rekonštrukcia havarijného stavu strechy budovy Mestského úradu v meste Tornaľa a rekonštrukciu MsÚ Revúca,
- Obstaranie nájomných bytov.

Regionálny príspevok bude použitý najmä na prípravu investičných akcií: architektonické štúdie, projektovú dokumentáciu pre účely stavebného povolenia, realizačnú projektovú dokumentáciu, inžiniersku činnosť, stavebné povolenie ap., prípadne aj na čiastočné financovanie alebo kofinancovanie niektorých investičných projektov.

Predpokladané zdroje financovania:	RP, mestské a obecné rozpočty, OP IZ, PRV, IROP, súkromné zdroje
Celkový rozpočet:	5 000 tis. EUR
Z toho výška RP:	220 tis. EUR
Z toho orientačne EŠIF:	1 500 tis. EUR
Vytvorené pracovné miesta:	30
Kľúčoví partneri (gestori):	MPRV SR, MV SR, MPSVR SR, mestá a obce okresu Revúca
Partneri:	podnikateľské subjekty, Rozvojová rada okresu Revúca, subjekty územnej spolupráce
Termín realizácie:	2016 – 2020
Účel RP:	Podpora vybraných investičných projektov, projektová dokumentácia, stavebné úpravy, vybavenie, VO a iné výdavky súvisiace s realizáciou projektov
Prijímateľ RP:	mestá a obce okresu

Indikatívny zoznam projektov:

Rekonštrukcia umelej ľadovej plochy v meste Revúca – cieľom projektového zámeru je rozšírenie možností pre športové využitie obyvateľov mesta i návštevníkov okresu. Existujúci športový objekt, v súčasnosti mimo prevádzky, ktorého havarijný stav je kritizovaný obyvateľmi mesta sa zrekonštruje z väčšej časti zo zdrojov rozpočtu mesta Revúca

Výstavba športovo-relaxačného centra Jelšava – v projektovom zámere ide o využitie vojenského areálu – telocvičňa a ďalšie budovy s cieľom vytvoriť komplexnú zónu športovo-relaxačnú – dostupnú pre obyvateľov mesta na efektívne využívanie voľného času a tiež vzhľadom na zloženie obyvateľstva vytvoriť možnosť navštevovať takéto zariadenie aj obyvateľom, ktorí nemajú finančné možnosti vycestovať za týmito službami.

Revitalizácia sídliskových medzi blokových priestorov Revúca – v projektovom zámere ide o revitalizáciu sídliskových vnútro blokov vrátane prvkov drobnej architektúry a mestského mobiliáru.

Kamerový systém Revúca – ide o zefektívnenie komplexnej ochrany života, zdravia a majetku a systematické a kontinuálne monitorovanie exponovaných lokalít, kde je potrebné riešiť stupňujúcu sa kriminalitu a inú protispoločenskú činnosť.

Vybudovanie nájomných bytov Mokrú Lúka – ide o reakciu na zvýšený dopyt najmä mladých ľudí po bývaní v obci a vytvorenie podmienok pre stabilizáciu pracovnej sily v okrese.

F. SYSTÉMOVÉ OPATRENIA NA REALIZÁCIU AKČNÉHO PLÁNU NA ÚROVNI BANSKOBYSSTRICKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA

Banskobystrickému samosprávnemu kraju odporúčame prijať nasledovné opatrenia:

- F.1 Zvýšiť investície do opráv a rekonštrukcií ciest II. a III. triedy v okrese.
- F.2 V rámci štruktúr BBSK posilniť priestor pre odborné posudzovanie rozvoja NRO v kraji (podobne ako pre NRO Rimavská Sobota - Rada pre hospodársky rozvoj) s cieľmi:
 - hodnotenia, posudzovania a navrhovania postupov a riešení pre rozvoj NRO,
 - posilnenia odborných kapacít v miestnej samospráve v oblasti prípravy projektových zámerov a žiadostí o NFP,
 - prehodnotenia rozvoja stredných škôl, ktorých je BBSK zriaďovateľom s ohľadom na aktivity tohto AP.
- F.3 Využiť opatrenia a aktivity Akčného plánu na zvýšenie synergického efektu s prioritnými osami Regionálnej integrovanej územnej stratégie BBSK s cieľom postupného znižovania disparít medzi jednotlivými okresmi kraja.
- F.4 Nájsť možnosť začlenenia samospráv a podnikateľských subjektov regiónu do oblastných organizácií cestovného ruchu so sídlom na území kraja.

G. SYSTÉMOVÉ OPATRENIA NA REALIZÁCIU AKČNÉHO PLÁNU NA ÚROVNI ÚSTREDNEJ ŠTÁTNEJ SPRÁVY

Okrem opatrení, ktoré už boli prijaté po schválení Akčných plánov iných NRO odporúčame zaoberať sa nasledovnými návrhmi a námetmi:

Návrhy na investície:

Dostupnosť okresu a kvalita dopravnej infraštruktúry je dôležitým faktorom kvality života obyvateľov okresu, ale aj atraktivity okresu pre príchod nových podnikateľských subjektov, najmä MSP. **Zvýšenie priority dobudovania cestnej komunikácie R2** (v I. etape v polovičnom profile), elektrifikácia železničnej trasy Zvolen – Košice a príp. prehodnotenie obnovenia regionálnej železničnej trasy Plešivec - Muráň na centrálnej úrovni by výrazne zvýšilo dopravnú dostupnosť okresu. Zvýšenie kvality ciest II. a III. triedy si vyžaduje vyššie investičné intervencie z verejných zdrojov. **Pretože okres Revúca má len 11,8 km ciest I. triedy, je potrebné zvážiť preklasifikovanie niektorých úsekov ciest II. triedy (II/531 – Tisovec-Červená skala, II/532 – Tornaľa-Muráň) na cestu I. triedy.**

Vyššia intervencia sa vyžaduje aj v budovaní kanalizačných sietí v okrese. V environmentálnej infraštruktúre je potrebné pokračovať v aktivitách zameraných na **dobudovanie vodovodov a kanalizačných sietí a vybudovanie chýbajúcich ČOV.**

Ďalšie návrhy:

- v rámci obchodnej politiky štátneho podniku Lesy SR, štátny podnik, zohľadniť špecifiká pri dodávkach surového dreva pre spracovateľov v najmenej rozvinutých okresoch,
- podporiť urýchlenie usporiadania pozemkového vlastníctva prioritne v katastrálnych územiach s potenciou rozvoja poľnohospodárskej výroby a s predpokladanými investičnými zámermi, predovšetkým vo vzťahu k verejnému obstarávaniu prác,
- vydať usmernenie pre miestnu a regionálnu samosprávu (a ďalších obstarávateľov) na uplatňovanie sociálneho zodpovedného verejného obstarávania,
- „vtiahnuť“ štátne podniky na území okresu (napr.: Štátne lesy, Slovenský vodohospodársky podnik atď.) do rozvoja sociálnej ekonomiky – vytvárania pracovných pozícií pre príslušníkov MRK,
- V rámci určovania siete staníc technickej kontroly podľa § 37 zákona č. 725/2004 Z. z. o podmienkach prevádzky vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pre okres Revúca prehodnotiť sieť staníc technickej kontroly pre všetky kategórie vozidiel a ak to počty vozidiel v okrese dovoľia tak určiť aj ďalšie miesta pre zriadenie stanice technickej kontroly.
- zvážiť legislatívnu zmenu v systéme prerozdeľovania dane, resp. poplatku za vydobyté vyťažené nerasty, tak aby minimálne 50 % týchto financií sa vrátilo do rozpočtov obcí, v ktorých katastri banská činnosť a ťažba nerastných surovín prebieha. V súčasnosti je to príjem Envirofondeu, pričom v okolitých štátoch je to príjem obcí a miest aj vo vyššom

podiely. Tento príjem by bol v obciach použitý na zmiernenie negatívnych dôsledkov banskej činnosti,

- zriadením jednotky podpory v Revúcej zjednodušiť a skvalitniť prácu Okresnému riaditeľstvu PZ SR v Revúcej,
- zvážiť zriadenie samostatnej pobočky Sociálnej poisťovne v Revúcej,
- urýchlene zrealizovať protipovodňové opatrenia na korytách riek Muráň a Turiec v okrese Revúca a zabrániť tak veľkým povodňovým škodám.

V. SPÔSOBY A ZDROJE FINANCOVANIA AKČNÉHO PLÁNU, ČASOVÝ HARMONOGRAM

Jednotlivé aktivity Akčného plánu budú financované z Európskych štrukturálnych a investičných fondov, z regionálneho príspevku štátneho rozpočtu, z existujúcich rezortných programov, z rozpočtu Banskobystrického samosprávneho kraja, z mestských a obecných rozpočtov, z prostriedkov INTERREG a prípadne aj iných grantových schém (napr. EEA granty) a zo súkromných zdrojov, ktoré môžu byť vlastné a/alebo cudzie.

Z celkovej **odhadovanej finančnej investície 61 mil. EUR v rokoch 2016 – 2020 sa predpokladá krytie z verejných zdrojov vo výške 37 mil. EUR a z ostatných zdrojov vo výške 24 mil. EUR.** Investícia do okresu Revúca bude podporená sumou **3 835 tis. EUR formou regionálneho príspevku**, ktorý bude čerpaný v jednotlivých rokoch nasledovne: 500 tis. EUR v roku 2016, 760 tis. EUR v roku 2017, 850 tis. EUR v roku 2018, 835 tis. EUR v roku 2019 a 890 tis. EUR v roku 2020.

Všetky sumy uvádzané pri jednotlivých opatreniach sú indikatívne a detailne budú špecifikované až v rámci procesu realizácie opatrení. Úspešnosť aktivít závisí od predloženia a schválenia príslušných projektov v súlade s podmienkami operačných programov, ako aj od rozsahu zapojenia súkromných zdrojov.

Úspešnosť aktivít závisí od predloženia a schválenia príslušných projektových zámerov, ako aj od rozsahu súkromných zdrojov, efektivity zapojenia verejných zdrojov a možností štátneho rozpočtu.

Podmienkou podpory projektových zámerov, ktoré majú ambíciu byť financované z európskych programov, je ich súlad s cieľmi a oprávnenými aktivitami operačných programov a Programom rozvoja vidieka SR na roky 2014 – 2020, ako aj súlad so schválených zámermi národných projektov a podmienkami dopytovo orientovaných projektových výziev.

V prípade, že opatrenie Akčného plánu bude financované z verejných zdrojov a bude smerovať subjektom vykonávajúcim hospodársku činnosť, bude posudzované a realizované podľa osobitných predpisov v oblasti štátnej pomoci, minimálnej pomoci a súlade s podmienkami štátnych dotácií.

Prijímateľmi podpory RP sú subjekty podľa zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Tab. 12 Predpokladané náklady jednotlivých opatrení a kľúčových aktivít a časový harmonogram rozloženia regionálneho príspevku

Návrh rozdelenia Regionálneho príspevku v tis. EUR						
Priorita, opatrenie, aktivita	Celkom	2016	2017	2018	2019	2020
A. SYSTÉMOVÉ OPATRENIA PRE REALIZÁCIU AKČNÉHO PLÁNU NA ÚROVNI OKRESU	566	2	159	135	135	135
A.2 Centrum podpory regionálneho rozvoja	566	2	159	135	135	135
B. ROZVOJ MIESTNEJ EKONOMIKY VRÁTANE VYBUDOVANIA PODPORNEJ INFRAŠTRUKTÚRY	944	120	197	165	203	259
B.1.1 Vytvorenie podmienok pre vznik minimálne 7 projektov z oblasti poľnohospodárstva, lesníctva a rybolovu	110	0	15	26	33	36
B.1.2 Podpora projektov z oblasti spracovania dreva a výrobkov z dreva a korku	90	0	0	15	15	60
B.1.3 Podpora projektov ostatných oblastí priemyselnej a remeselnej výroby	144	0	39	25	40	40
B.2 Vybudovanie podpornej infraštruktúry pre rozvoj cestovného ruchu	600	120	143	99	115	123
B.2.1 Spracovanie strategického dokumentu o rozvoji cestovného ruchu na území okresu v kontexte širších vzťahov medzi prirodzenými destináciami a vzájomného prepojenia aktivít na územiach NRO	0	0	0	0	0	0
B.2.2 Vytvorenie koordinačnej platformy poskytovateľov služieb v oblasti cestovného ruchu	50	0	0	15	15	20
B.2.3 Vytvorenie podmienok pre možnosť podpory minimálne 10 projektov rozvoja infraštruktúry cestovného ruchu	550	120	143	84	100	103
C. ROZVOJ ĽUDSKÝCH ZDROJOV A ZVYŠOVANIE KVALIFIKÁCIE NEZAMESTNANÝCH	770	0	196	242	242	90

C.1 Zlepšenie prístupu na trh práce v okrese pre dlhodobu nezamestnaných, mladých, nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnutých	0	0	0	0	0	0
C.2 Vybudovanie podpornej infraštruktúry pre vzdelávanie	770	0	196	242	242	90
C.2.1 Vytvorenie a dobudovanie 2 Regionálnych centier vzdelávania	320	0	126	112	82	0
C.2.2 Vybudovanie minimálne 3 Tréningových centier	150	0	0	60	65	25
C.2.3 Podpora investícií do predprimárneho vzdelávania a primárneho vzdelávania	250	0	70	70	80	30
C.2.4 Klaster prípravy a vzdelávania pre trh práce	50	0	0	0	15	35
D. ROZVOJ SOCIÁLNEJ EKONOMIKY A SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	985	78	140	258	193	316
D.1 Podpora rozvoja sociálnej a miestnej ekonomiky	685	0	140	181	148	216
D.2 Podpora rozvoja sociálnych služieb	200	78	0	57	15	50
D.2.1 Podpora rozšírenia siete komunitných centier	50	0	0	0	10	40
D.2.2 Zriadenie nových subjektov, poskytujúcich sociálne a zdravotné služby	150	78	0	0	5	67
D.3 Podpora realizácie modelových projektov pre MRK	100	0	0	20	30	50
E. ZLEPŠENIE STAVU VEREJNEJ INFRAŠTRUKTÚRY	570	300	68	50	62	90
E.1 Zlepšenie stavu kultúrnej infraštruktúry	350	148	53	50	45	54
E.2 Zlepšenie stavu ostatnej infraštruktúry	220	152	15	0	17	36
Spolu	3 835	500	760	850	835	890

VI. MONITOROVANIE A HODNOTENIE AKČNÉHO PLÁNU

Implementácia Akčného plánu je monitorovaná Radou pre rozvoj okresu Revúca na základe odporúčaní a pravidelných správ skupiny expertov vypracovaných v úzkej spolupráci s Centrom na podporu regionálneho rozvoja. Rozvojová rada okresu Revúca sa schádza podľa potreby, najmenej však 2-krát ročne, aby vyhodnotila dosiahnutý pokrok, prijala potrebné odporúčania pre pokračovanie implementácie Akčného plánu a predložila návrhy a odporúčania ministromi DVRR SR na zmenu príslušného uznesenia, doplnenie uznesení prípadne aktualizáciu Akčného plánu.

Monitorovanie a hodnotenie plnenia Akčného plánu bude realizované prostredníctvom schváleného súboru ukazovateľov.

Konkrétne výsledkové ukazovatele monitorovania a hodnotenia stanoví Rada pre rozvoj okresu Revúca následne po schválení Akčného plánu vládou SR, pričom východisková hodnota bude stanovená hodnotou k 31. 12. 2015.

Základnými kritériami pre výber projektov v rámci pilotných štartovacích aktivít a pre výber indikatívnych aktivít pre realizáciu v rámci Akčného plánu sú:

- udržateľnosť aktivity po skončení doby priamej podpory,
- realizovateľnosť aktivity v danom čase, priestore a s danými kapacitami (finančnými, ľudskými, organizačnými),
- nevyhnutnosť aktivity v kontexte definovanej stratégie (je aktivita nevyhnutným predpokladom, prispieva rozhodujúcou mierou, prispieva, neprispieva),
- synergické efekty aktivity nad rámec jej priameho zamerania,
- miera efektu danej intervencie – očakávaná veľkosť kvalitatívnej a kvantitatívnej zmeny (napr. počet novovytvorených pracovných miest),
- miera zacielenia aktivity na riešenie primárnych problémov regiónu/súladiť s prioritami stratégie,
- environmentálne prínosy aktivity (ako pridaná hodnota ekonomicky a sociálne zameraných aktivít),
- sociálne prínosy aktivity (ako pridaná hodnota environmentálne a ekonomicky zameraných aktivít),
- ekonomické prínosy aktivity (ako pridaná hodnota environmentálne a sociálne zameraných aktivít).

Po schválení Akčného plánu vládou SR prijme Rada pre rozvoj okresu Revúca ukazovatele monitoringu a hodnotiace kritériá úspešnosti implementácie Akčného plánu na základe predloženého návrhu jej členov.

VII. INTEGRÁCIA EXISTUJÚCICH REZORTNÝCH PROGRAMOV

Vláda Slovenskej republiky svojím uznesením z 26. augusta 2015 č. 476 k návrhu zákona o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení zákona č. 561/2007 Z. z. o investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a svojím uznesením z 10. februára 2016 č. 45 k návrhu Akčného plánu rozvoja okresu Kežmarok, uznesením č. 251 z 23. júna 2016 k návrhu Akčného plánu rozvoja Lučenec, uznesením č. 254 z 24. júna 2016 k návrhu Akčného plánu rozvoja Rimavská Sobota zároveň uložila príslušným ministrom rozsiahly súbor úloh zameraných na podporu najmenej rozvinutých okresov.

Ide konkrétne o tieto úlohy, plnenie ktorých bude mimoriadne významné aj pre okres Revúca:

Zodpovedný subjekt	Úloha	Oblasť	Termín	Uznesenie vlády
Podpredseda vlády a minister vnútra	Pripraviť legislatívny návrh posilnenia kompetencií Okresných úradov umožňujúcich efektívnu podporu politiky regionálneho rozvoja v zmysle vládou schválených Akčných plánov	B.21	do 31.12.2016	254/2016
	Vytvoriť podmienky na vypracovanie projektov svojpomocnej výstavby domov	B.8	do 31.12.2017	45/2016
	V súčinnosti s podpredsedom vlády a ministrom financií, ministrom práce, sociálnych vecí a rodiny, ministrom životného prostredia, ministrom zdravotníctva, ministrom pôdohospodárstva, ministrom hospodárstva, ministrom školstva a vedúcim Úradu vlády SR vytvoriť pracovnú skupinu na vypracovanie návrhu legislatívneho riešenia upravujúceho problematiku hospodárskeho, sociálneho a územného rozvoja regiónov a obcí s cieľom zahrnúť do pôsobnosti okresných úradov ich participáciu na realizácii úloh z akčných plánov najmenej rozvinutých okresov	B.9	do 01.04.2016	45/2016
	Pre prijímateľov z najmenej rozvinutých okresov v maximálnej možnej miere využívať možnosti zálohových platieb a predfinancovania v súlade so Systémom finančného riadenia štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybárskeho fondu na programové obdobie 2014 – 2020	C.2	raz ročne k 30.06. do roku 2020	476/2015
Podpredseda vlády pre investície a informatizáciu	V rámci jednotlivých operačných programov zabezpečiť realizáciu dopytových výziev pre najmenej rozvinuté okresy tak, aby vytvorili možnosti pre podporu realizácie aktivít Akčných plánov v oblastiach vzdelávania, výchovy a rozvoja školstva, zamestnanosti, životného prostredia, pôdohospodárstva, rozvoja malých a stredných podnikov, infraštruktúry, občianskej vybavenosti, podpory miestnych akčných skupín podieľajúcich sa na realizácii Akčných plánov	B.2	priebežne do roku 2020	254/2016
Podpredsedníčka vlády a ministerka spravodlivosti	Pripraviť návrh novelizácie legislatívnej úpravy exekučných konaní tak, aby bola limitová doba trvania týchto konaní	B.20	do 31.12.2016	254/2016
	Upraviť právnu úpravu výkonu exekúcie tak, aby priniesla zrýchlenie, zefektívnenie a zníženie administratívy vymáhania nárokov veriteľov a vyššiu ochranu povinných pokiaľ ide o postihnuteľnosť ich majetku na zamedzenie vzniku dlhovej špirály	B.4	do 31. 12. 2016	251/2016
Minister dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja	Poskytnúť dotácie na vypracovanie dokumentácie v oblasti zamestnanosti a vzdelávania , ako povinnej súčasti žiadosti o nenávratný finančný príspevok z programov INTERREG V-A	B.12	do 31. 12.2016	254/2016
	Poskytnúť dotácie na vypracovanie plánov rozvoja cezhraničných tematických ciest a na vypracovanie projektových dokumentácií na výstavbu alebo modernizáciu infraštruktúry cestovného ruchu, ktoré sú súčasťou cezhraničných tematických ciest, ako povinnej súčasti žiadosti o nenávratný finančný príspevok z programov INTERREG V-A, prípadne z iných externých zdrojov	B.13	do 31. 12.2016	254/2016

	Vydať metodické usmernenie na koordináciu aktivít regionálnych rozvojových agentúr a Rady pre rozvoj najmenej rozvinutého okresu pri príprave a realizácii Akčného plánu rozvoja okresu	B.15	do 30.09.2016	254/2016
Minister dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja	Poskytovať dotácie na obstaranie nájomných bytov pre mladých v rozsahu limitov výdavkov rozpočtu verejnej správy na príslušný rozpočtový rok	B.5	raz ročne k 31.12. do roku 2020	45/2016
	Zapracovať do hodnotiacich kritérií, posudzovania žiadostí o poskytnutie dotácií na spracovanie územnoplánovacej dokumentácie obciam, bodové zvýhodnenie projektov najmenej rozvinutého okresu tak, aby bol na zabezpečenie vyrovnávania regionálnych rozdielov zohľadnený zámer podpory rozvoja najmenej rozvinutého okresu	B.6	do 30.12.2016	45/2016
	V súčinnosti s podpredsedom vlády a ministrom financií, ministrom práce, sociálnych vecí a rodiny, ministrom životného prostredia, ministrom zdravotníctva, ministrom pôdohospodárstva, ministrom hospodárstva, ministrom školstva a vedúcim Úradu vlády SR vytvoriť pracovnú skupinu na vypracovanie návrhu legislatívneho riešenia upravujúceho problematiku hospodárskeho, sociálneho a územného rozvoja regiónov a obcí s cieľom zahrnúť do pôsobnosti okresných úradov ich participáciu na realizácii úloh z akčných plánov najmenej rozvinutých okresov	B.9	do 01.04.2016	45/2016
	Pre prijímateľov z najmenej rozvinutých okresov v maximálnej možnej miere využívať možnosti zálohových platieb a predfinancovania v súlade so Systémom finančného riadenia štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybárskeho fondu na programové obdobie 2014 – 2020	C.2	raz ročne k 30.06. do roku 2020	476/2015
	Zabezpečiť, aby v najmenej rozvinutých okresoch bola na obstaranie nájomných bytov možnosť poskytnúť dotáciu pri bytoch bežného štandardu až do výšky 50% a pri bytoch nižšieho štandardu až do výšky 85% z oprávnených nákladov	C.7	do 15.10.2015	476/2015
	Zabezpečiť vypracovanie kritéria, podľa ktorého žiadosti o poskytnutie dotácií na rozvoj bývania predložené mestami a obcami z najmenej rozvinutých okresov získajú pozitívne hodnotenie vo výške +100 bodov	C.8	do 15.01.2016	476/2015
	Zohľadňovať žiadosti o úvery zo Štátneho fondu rozvoja bývania z najmenej rozvinutých okresov tak, aby v prípade poskytnutia úveru bol mestám a obciam pri obstarávaní nájomných bytov poskytnutý úver s nulovou úrokovou sadzbou	C.9	raz ročne k 30.06. do roku 2019	476/2015
	Podporiť vypracovanie projektových dokumentácií potrebných k výstavbe cyklistických komunikácií v najmenej rozvinutých okresoch	C.15	do 31.12.2015	476/2015
	Podporovať v najmenej rozvinutých okresoch zriaďovanie a prevádzku turistických autobusov (spojov) spájajúcich strediská cestovného ruchu, vydávanie turistických zľavových kariet, výstavbu a rekonštrukciu ciest a parkovísk smerujúcich do stredísk cestovného ruchu, propagáciu a prezentáciu atraktivít a aktivít CR realizovaných prostredníctvom samospráv a neziskových organizácií	C.16	raz ročne k 30.06. do roku 2019	476/2015

Minister hospodárstva	Preveriť možnosti dorovnania podpory financovania projektov veľkých zamestnávateľov zo strany štátu na 50 % investičných nákladov	B.6	do 31.12.2016	251/2016
Minister hospodárstva	Pre prijímateľov z najmenej rozvinutých okresov v maximálnej možnej miere využívať možnosti zálohových platieb a predfinancovania v súlade so Systémom finančného riadenia štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybárskeho fondu na programové obdobie 2014 – 2020	C.2	raz ročne k 30.06. do roku 2020	476/2015
	Zabezpečiť prípravu schémy na podporu nových a začínajúcich malých a stredných podnikov v najmenej rozvinutých okresoch prostredníctvom Operačného programu Výskum a inovácie formou nenávratnej finančnej pomoci s dôrazom na znevýhodnené sociálne skupiny	C.4	do 31.12.2015	476/2015
	Realizovať opatrenia na zvýšenie využívania finančných a nefinančných nástrojov SBA na podporu podnikania v najmenej rozvinutých okresoch	C.5	do 31.12.2015	476/2015
	Realizovať opatrenia na podporu zapájania verejného sektoru NRO do projektov medziregionálnej spolupráce	C.6	do 31.12.2015	476/2015
Ministerka pôdohospodárstva a rozvoja vidieka	Vyhlasovať výzvu v rámci implementácie integrovaného regionálneho operačného programu na špecifický cieľ 2.2.3. Zvýšenie počtu žiakov stredných odborných škôl na praktickom vyučovaní	B.17	do 31.12.2016	254/2016
	Odporúčať miestnym akčným skupinám koordinovať svoje kapacity a finančné zdroje s akčnými plánmi	B.18	do 31.12.2016	254/2016
	Zabezpečiť v súlade s existujúcou legislatívou poskytnutie pozemkov v správe Slovenského pozemkového fondu pre výstavbu verejno-prospešnej stavby a realizáciu projektov Akčných plánov	B.19	do 31.12.2016	254/2016
	Zabezpečiť schválenie harmonogramu vypisovania výziev v rámci integrovaného regionálneho operačného programu tak, aby sa zohľadnili špecifiká najmenej rozvinutých okresov.	C.2	neuvedený	254/2016
	Vytvoriť podmienky pre podporu poľnohospodárskej zamestnanosti prostredníctvom mechanizmov štátnej pomoci tak, aby boli zohľadnené špecifiká okresov s najvyššou mierou nezamestnanosti	B.7	do 31.12.2016	251/2016
	Upraviť kritériá poskytovania nenávratných finančných príspevkov v rámci Programu rozvoja vidieka Slovenskej republiky na roky 2014 – 2020, pri dodržaní princípu nediskriminácie a priorít a cieľov programu tak, aby boli v maximálnej možnej miere zohľadnené špecifiká najmenej rozvinutých okresov	B.8	do 31.12.2016	251/2016
	Pri tvorbe kritérií a vyhodnocovaní žiadostí o prenájom poľnohospodárskej pôdy v správe Slovenského pozemkového fondu zo strany úspešných žiadateľov o nenávratný finančný príspevok podľa podopatrenia 6.1 „Pomoc na začatie podnikateľskej činnosti pre mladých poľnohospodárov“ prioritne zohľadňovať žiadateľov z najmenej rozvinutého okresu	B.12	priebežne	45/2016

	V spolupráci s podpredsedom vlády pre investície a vedúcim Úradu vlády SR zabezpečiť v metodologickej a riadiacej dokumentácii pre implementáciu programov Partnerskej dohody pre programové obdobie 2014 – 2020 možnosť nastavenia osobitných výziev pre žiadateľov z najmenej rozvinutých regiónov , alebo pridelovania bodov v rámci hodnotiacich a výberových kritérií podľa miery rozvinutosti regiónov v procese schvaľovania žiadostí o nenávratný finančný príspevok	C.1	do 31.12.2015	476/2015
Ministerka pôdohospodárstva a rozvoja vidieka	Pre prijímateľov z najmenej rozvinutých okresov v maximálnej možnej miere využívať možnosti zálohových platieb a predfinancovania v súlade so Systémom finančného riadenia štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybárskeho fondu na programové obdobie 2014 – 2020	C.2	raz ročne k 30.06. do roku 2020	476/2015
	Zabezpečiť uplatňovanie schémy štátnej pomoci pre zamestnávanie znevýhodnených a značne znevýhodnených osôb	C.27	do 31.12.2015	476/2015
	Umožniť prenájom poľnohospodárskej pôdy v správe Slovenského pozemkového fondu pre mladých, začínajúcich, poľnohospodárskych podnikateľov , v zmysle Koncepcie podpory pre malých, mladých a rodinných farmárov	C.28	do 31.12.2015	476/2015
	Poskytnúť súčinnosť obciam a ďalším subjektom územnej samosprávy pri odovzdávaní znalostí, skúseností a transfere špecifického know-how v oblasti pôdohospodárstva a rozvoja vidieka v najmenej rozvinutých okresoch	C.29	do 31.12.2015	476/2015
	V spolupráci s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR a obecnými úradmi vytvoriť podmienky pre zapojenie uchádzačov o zamestnanie , predovšetkým v najmenej rozvinutých okresoch, do prác na čistení a základnej obnove hydromelioračných kanálov a priepustov v správe štátneho podniku Hydromeliorácie, ktoré nebudú súčasťou investičného projektu revitalizácie hydromelioračných sústav	C.30	do 31.12.2015	476/2015
	Vytvoriť v spolupráci s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR a obecnými úradmi podmienky pre zapojenie uchádzačov o zamestnanie , predovšetkým v najmenej rozvinutých okresoch, do prác na úprave drobných vodných tokov a na výkone pomocných prác pri prebierkach a prečistkách lesov v správe štátneho podniku Lesy SR	C.31	do 31.12.2015	476/2015
Minister životného prostredia	V spolupráci s podpredsedom vlády pre investície a vedúcim Úradu vlády SR zabezpečiť v metodologickej a riadiacej dokumentácii pre implementáciu programov Partnerskej dohody pre programové obdobie 2014 – 2020 možnosť nastavenia osobitných výziev pre žiadateľov z najmenej rozvinutých regiónov , alebo pridelovania bodov v rámci hodnotiacich a výberových kritérií podľa miery rozvinutosti regiónov v procese schvaľovania žiadostí o nenávratný finančný príspevok	C.1	do 31.12.2015	476/2015

	Pre prijímateľov z najmenej rozvinutých okresov v maximálnej možnej miere využívať možnosti zálohových platieb a predfinancovania v súlade so Systémom finančného riadenia štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybárskeho fondu na programové obdobie 2014 – 2020	C.2	raz ročne k 30.06. do roku 2020	476/2015
	Zabezpečiť informačné a vzdelávacie aktivity pre obce a ostatných partnerov územnej spolupráce za účelom rozvoja regiónov	C.24	do 31.12.2015	476/2015
	Zabezpečiť v spolupráci s ministrom práce, sociálnych vecí a rodiny realizáciu projektov a aktivít v oblasti vodného hospodárstva v najmenej rozvinutých okresoch	C.25	raz ročne k 30.06. do roku 2019	476/2015
Minister životného prostredia	Zabezpečiť v spolupráci s ministrom práce, sociálnych vecí a rodiny a ministrom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka realizáciu projektov v oblasti životného prostredia v najmenej rozvinutých okresoch , a to najmä: odstraňovanie invazívnych druhov rastlín; podporu zelenej infraštruktúry v krajine; podporu zachovania biodiverzity a funkčnosti ekosystémov; manažmentu biotopov; starostlivosti o mestskú zeleň; pomocných prác pri odstraňovaní nelegálnych skládok odpadu; pomocných aktivítach a činnostiach pri budovaní a údržbe náučných chodníkov, poskytovania služieb v informačných centrách, pri budovaní geoparkov a projektov ekologického cestovného ruchu (vrátane cezhraničných projektov)	C.26	raz ročne k 30.06. do roku 2019	476/2015
Minister zdravotníctva	Pre prijímateľov z najmenej rozvinutých okresov v maximálnej možnej miere využívať možnosti zálohových platieb a predfinancovania v súlade so Systémom finančného riadenia štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybárskeho fondu na programové obdobie 2014 – 2020	C.2	raz ročne k 30.06. do roku 2020	476/2015
Minister školstva, vedy, výskumu a športu	V spolupráci s podpredsedom vlády pre investície a vedúcim Úradu vlády SR zabezpečiť v metodologickej a riadiacej dokumentácii pre implementáciu programov Partnerskej dohody pre programové obdobie 2014 – 2020 možnosť nastavenia osobitných výziev pre žiadateľov z najmenej rozvinutých regiónov , alebo pridelovania bodov v rámci hodnotiacich a výberových kritérií podľa miery rozvinutosti regiónov v procese schvaľovania žiadostí o nenávratný finančný príspevok	C.1	do 31.12.2015	476/2015
	Pre prijímateľov z najmenej rozvinutých okresov v maximálnej možnej miere využívať možnosti zálohových platieb a predfinancovania v súlade so Systémom finančného riadenia štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybárskeho fondu na programové obdobie 2014 – 2020	C.2	raz ročne k 30.06. do roku 2020	476/2015
	Zabezpečiť podporu tvorby elokovaných pracovísk stredných odborných škôl v najmenej rozvinutých okresoch, ktoré zvyšujú začlenenie detí zo sociálne znevýhodneného prostredia do ďalšieho výchovno-vzdelávacieho procesu a zvyšujú uplatniteľnosť absolventov na trhu práce	C.32	raz ročne k 30.06. do roku 2019	476/2015

	Zabezpečiť podporu zapájania základných a stredných škôl do národných projektov z OP IZ, najmä so zreteľom na žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia v najmenej rozvinutých okresoch	C.33	raz ročne k 30.06. do roku 2019	476/2015
	Pripraviť zvýšenie paušálu na žiaka v systéme duálneho vzdelávania pre najmenej rozvinuté okresy	C.34	do 31.12.2015	476/2015
	Zohľadniť najmenej rozvinuté okresy pre pilotovanie národných projektov z OP IZ na podporu žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami	C.35	do 31. 12. 2015	476/2015
	Zohľadniť odstraňovanie havarijných stavov na školách v najmenej rozvinutých okresoch	C.37	raz ročne k 30.06. do roku 2019	476/2015
	Zabezpečiť zvýšenie dotácie na žiaka pre využívanie rekreačných zariadení v najmenej rozvinutých okresoch o 50 eur	C.38	raz ročne k 30.06. do roku 2019	476/2015
Minister práce, sociálnych vecí a rodiny	Vytvoriť podmienky na vybudovanie centra poradenstva a služieb zamestnanosti (kompetenčné centrum) zahŕňajúce kariérne a profesijné poradenstvo, služby pre trh práce, inkubačné programy a subjekty sociálnej ekonomiky	B.10	do 31.12.2016	45/2016
	Poskytnúť metodickú pomoc samosprávam a iným subjektom pri zakladaní a prevádzke subjektov sociálnej ekonomiky	B.11	do 31.12.2016	45/2016
	V spolupráci s podpredsedom vlády pre investície a vedúcim Úradu vlády SR zabezpečiť v metodickej a riadiacej dokumentácii pre implementáciu programov Partnerskej dohody pre programové obdobie 2014 – 2020 možnosť nastavenia osobitných výziev pre žiadateľov z najmenej rozvinutých regiónov, alebo pridelovania bodov v rámci hodnotiacich a výberových kritérií podľa miery rozvinutosti regiónov v procese schvaľovania žiadostí o nenávratný finančný príspevok	C.1	do 31.12.2015	476/2015
	Pre prijímateľov z najmenej rozvinutých okresov v maximálnej možnej miere využívať možnosti zálohových platieb a predfinancovania v súlade so Systémom finančného riadenia štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybárskeho fondu na programové obdobie 2014 – 2020	C.2	raz ročne k 30.06. do roku 2020	476/2015

	<p>Zabezpečiť prípravu národného projektu Cesta na trh práce pozostávajúci z aktivít: 1. Podpora vytvárania pracovných miest u verejných zamestnávateľov –pre nezamestnaných už od 3 mesiacov sa poskytne finančný príspevok vo výške 95% ceny práce, maximálne 540,80 eur a príspevok na úhradu časti nevyhnutných nákladov súvisiacich s výkonom práce; 2. Podpora vytvárania pracovných miest u zamestnávateľov – podpora 80% ceny práce do maximálnej výšky 540,80 eur na dobu 12 mesiacov, alebo – v prípade verejnoprospešných podnikov na dobu 18 mesiacov; 3. Zamestnám sa sám v poľnohospodárskej prvovýrobe – príspevok pre UoZ, ktorí začnú podnikáť ako SZČO, v maximálnej výške 5 600 eur; 4. Poskytovanie príspevku na dochádzanie za prácou po dobu 12 mesiacov v závislosti od vzdialenosti od miesta bydliska; 5. Poskytovanie individualizovaných služieb pre UoZ posilnením personálnych kapacít odborných poradcov na úradoch práce</p>	C.18	do 31.12.2015	476/2015
	<p>Zabezpečiť vyhlásenie dopytového projektu na podporu regionálnej a lokálnej zamestnanosti – dotácie na časť mzdových nákladov a podpora, poradenstvo a vedenie pri zakladaní a prevádzkovaní subjektov sociálnej ekonomiky (komplementárne riešenie k realizácii finančných nástrojov prostredníctvom SIH, financované z OP Ľudské zdroje)</p>	C.19	do 31.12.2015	476/2015
Ministri	<p>Zabezpečiť informovanosť vyhlasovaných výziev v rámci jednotlivých operačných programov pre najmenej rozvinuté okresy na svojich webových sídlach a na portáli ITMS 2014+</p>	B.2	neuvedený	251/2016
Ministri	<p>Zabezpečiť v súlade s § 4 ods. 3 zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov prostredníctvom monitorovacích výborov operačných programov zohľadnenie potrieb najmenej rozvinutého okresu, najmä pri tvorbe a predkladaní návrhov hodnotiacich a výberových kritérií, ako aj pri schvaľovaní zámerov národných projektov: do návrhu hodnotiacich a výberových kritérií zapracovať bodové zvýhodnenie projektov z najmenej rozvinutého okresu; v prípade implementácie operačných programov prostredníctvom integrovaných územných investícií zabezpečiť začlenenie projektov z najmenej rozvinutého okresu do regionálnych investičných územných stratégií*</p>	C.1	priebežne	45/2016
	<p>Prijať opatrenia na podporu realizácie aktivít akčných plánov rozvoja najmenej rozvinutých okresov prostredníctvom zdrojov z európskych štrukturálnych a investičných fondov*</p>	C.2	ihneď	45/2016
	<p>Preskúmať ďalšie možnosti zvýhodnenia žiadateľov z najmenej rozvinutých okresov o poskytnutie prostriedkov pomoci z európskych štrukturálnych a investičných fondov v súlade s usmerneniami európskych štrukturálnych a investičných fondov*</p>	C.3	priebežne	45/2016

	Zmeniť podmienky realizácie projektov s podporou európskych štrukturálnych a investičných fondov a programu cezhraničnej spolupráce zaradených do Akčných plánov rozvoja najmenej rozvinutých okresov v príručkách pre prijímateľov pomoci tak, aby zohľadňovali dobrovoľne prijaté záväzky na uplatňovanie prvkov sociálneho verejného obstarávania, predovšetkým pokiaľ ide o projekty s verejným využitím*	C.4	ihneď	45/2016
	Iniciovať národné projekty, resp. tzv. globálne granty v rámci jednotlivých operačných programov zahrňujúce najmenej rozvinuté okresy ako implementačné územie modelových riešení*	C.5	ihneď	45/2016
	Umiestňovať verejné investície do najmenej rozvinutých okresov*	D.1	neuvedený	476/2015
Vedúci Úradu vlády	Pre prijímateľov z najmenej rozvinutých okresov v maximálnej možnej miere využívať možnosti zálohových platieb a predfinancovania v súlade so Systémom finančného riadenia štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybárskeho fondu na programové obdobie 2014 – 2020	C.2	raz ročne k 30.06. do roku 2020	476/2015
Predseda Úradu pre verejné obstarávanie	Vypracovať legislatívne návrhy¹ a metodické usmernenia pre samosprávy na zabezpečenie realizácie spoločensky zodpovedného obstarávania tovarov a služieb od regionálnych producentov a poskytovateľov, vrátane implementácie prioritných programov a aktivít Akčných plánov rozvoja najmenej rozvinutých okresov	B.25	ihneď	45/2016
	Poskytnúť metodickú podporu na využívanie verejného obstarávania so sociálnym aspektom	B.26	priebežne	45/2016
Guvernér Národnej banky Slovenska	Sprísiť dohľad nad poskytovaním pôžičiek nebankovými a pôžičkovými spoločnosťami*	C.1	do 31.12.2016	251/2016

Pozn. *odporúčanie

¹ Prijatím nového zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 438/2015 Z. z. je časť „vypracovanie legislatívneho návrhu...“ splnená.

SKRATKY

AP	Akčný plán
BBSK	Banskobystrický samosprávny kraj
ČOV	Čistička odpadových vôd
DSS	Domov sociálnych služieb
DTP	Dunajský nadnárodný program
ECAV	Evanjelická Cirkev Augsburgského vyznania
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EZUS	Európske zoskupenie územnej spolupráce
IROP	Integrovaný regionálny operačný program
KC	Komunitné centrum
MAS	Miestna akčná skupina
MaZP	Mentálne a zdravotne postihnutí/-í
MDVRR SR	Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky
MH SR	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MK SR	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
MMS	Mikro a malé a stredné podniky
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
MsKS	Mestské kultúrne stredisko
MsÚ	Mestský úrad
MVO	Mimovládna organizácia
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MTZ	Materiálno-technické zabezpečenie
MSP	Malé a stredné podniky
MsKS	Mestské kultúrne stredisko
MŠVVŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
NEET	Uchádzač o zamestnanie vo veku 16-24, ktorý nie je ani na škole ani na žiadnom vzdelávaní (angl.: Not in Education, Employment or Training)
NFP	Nenávratný finančný príspevok
NKP	Národná kultúrna pamiatka
NP MP	Národný park Muránska planina
NRO	Najmenej rozvinutý okres
OP EZ	Operačný program Ľudské zdroje
OP VaI	Operačný program Výskum a Inovácie
PRV	Program rozvoja vidieka
RCV	Regionálne centrum vzdelávania
RePaS	Rekvalifikačný kurz Úradu práce (Rekvalifikácia, Príležitosť a Spolupráca)
RIUS	Regionálna integrovaná územná stratégia
RKC	Rímskokatolícka cirkev
RP	Regionálny príspevok
SK NACE	Klasifikácia ekonomických činností
SODB	Sčítanie obyvateľov, domov a bytov
SOŠ	Stredná odborná škola

SUST	Udržateľný (angl.: sustainable)
ŠU SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
ŠR	Štátny rozpočet
UoZ	Uchádzač o zamestnanie
UPSVAR	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
VPM	Voľné pracovné miesto
VSP	Verejno-súkromné partnerstvo
VZ	Vlastné zdroje
ŽP	Životné prostredie